

E — ELEKTRYCZNOŚĆ

364

o—rs

ET 05

PBG 4—49

K. W. Karandeew. Klasyfikacja metod pomiarów elektrycznych. O klasyfikacji metodow elektryczeskich izmerenij. Elektric. nr 7, lipiec 49, s. 51—54, 1 rys.

Podane są ogólne zasady klasyfikacji metod pomiarów elektrycznych oparte na zasadach fizycznych a nie konstrukcyjnych. Określenia celu i obiektu pomiaru, procesu pomiarowego, metody i sposoby pomiaru. Ustalono trzy zasadnicze cechy klasyfikacyjne metod pomiarowych, a mianowicie: podział według sposobów porównania z wzorcem, sposobu wykonania porównawczego doświadczenia fizykalnego oraz podział według techniki wykonania pomiarów. Zaproponowany jest pewien układ schematu klasyfikacyjnego. Niektóre założenia wysunięte przez autora są sporne. Artykuł dyskusyjny. SB—a/o

365

o—rs

ET 05

PBG 4—49

W. O. Arutjunow. Obliczenie błędów wskazań elektrycznych przyrządów pomiarowych. O rasczete pogresznostej elektroizmeritelnych priborow. Elektric. nr 8, sierp. 49, s. 54—58, 3 rys., 3 ref.

Podano metodę obliczeń wielkości błędów wskazań elektrycznych przyrządów pomiarowych, elektromechanicznych, która nie wymaga znajomości zależności momentu obrotowego od kąta odchylenia części ruchomej przyrządu. Podano zastosowanie tej metody do obliczenia kompensacji termicznej dla wolto-ampieromierzy magnetoelektrycznych do obliczenia błędów wskazań pochodzących z nagrzewania oraz sposoby kompensacji ampieromierzy elektrodynamicznych. SB—a/o

366

o—rs

ET 21

PBG 4—49

M. I. Michajłow. Wpływ sieci przewodów ślizgowych trakcji elektrycznej prądu jednofazowego na obwody telekomunikacyjne i sposoby zabezpieczenia. Wlijanie kontaktnoj seti elektrotjagi odnofaznogo toka na cepi swjazi i szszczytnyje meroprijatija. Elektric. nr 7, lipiec 49, s. 10—15, 3 rys., 2 wykr., 3 ref.

Przez autora zostały zbadane zagadnienia związane z kwestią prowadzenia przewodów telekomunikacji wzdłuż zelektryfikowanych torów kolejowych przy zasilaniu ich prądem zmiennym jednofazowym o częstotliwości 16 i 2/3 okr./sek. Zostało stwierdzone, iż na skutek wpływu prądów trakcyjnych telekomunikacja w pewnych warunkach może być całkowicie uniemożliwiona. Artykuł zawiera metody obliczeń szkodliwych wpływów trakcji elektrycznej na prace linii telekomunikacyjnej. Podano wartości i rodzaje zaburzeń oraz sposoby zabezpieczenia przed nimi linii teletechnicznych, kablowych i napowietrznych. SB—a/o

367

o—fr

ET 22

PBG 4—49

Naprawa kabli zasilających. Réparation de câbles souterrains. Rev. Industr. Min. nr 545, czerw. 49, s. 342—343, 21 rys., 2 tabl. wg H. Brocksleby; Trailing cable repairs. Min. Elec. Mech. Engr. luty 49, 29 265—266, 23 fig.

Kable zasilające przedstawiają najsłabszy punkt sieci elektrycznej kopalni. Pielęgnacja i naprawa kabli

jest decydująca dla ruchu. Położenie warsztatu bawczego i suszarni centralnie dla grupy kopalń. Organizacja transportu kabli do warsztatów. Typy kabli i rodzaje możliwych uszkodzeń. Wyposażenie stacji badań. Przebieg badań. Przeprowadzenie napraw. Karty kabli. JZ—a/tr

M — MINERAŁY

368

o—an

MG 0

PBG 4—49

Dalszy rozwój przemysłu rud metali. Future development of metalliferous minerals. Iron Coal Trade Rev. Vol. 159, nr 4247, 5 sierp. 49, s. 365—66.

Komitet rozbudowy przemysłu rud metali opracował sprawozdanie obejmujące 12 rozdziałów dotyczących produkcji rud metali Wielkiej Brytanii. Sprawozdanie obejmuje politykę gospodarczą rządu, prawa górnicze, sprawy podatkowe, zasady przyszłej polityki gospodarczej, potrzebę zorganizowania informacji technicznych, rozwój poszukiwań i robót przygotowawczych oraz zalecenia. W szczególności omówiono hematyt, fluspat, wolfram, rudy cyny, cynku i ołowiu. ZB—a/o

369

o—fr

MT 1 A

PBG 4—49

S. Caillère & M. F. Kraut. Uwagi o żelaznych rudach oolitowych z Wabana (Nowa Funlandia). Quelques observations sur les minerais de fer oolithiques de Wabana (Terre-Neuve). Rev. Industr. Min. nr 545, czerw. 49, s. 323—26, 1 wykr., 5 mikr.

Wyniki badań rud żelaznych oolitowych za pomocą mikroskopu polaryzacyjnego i wagi termicznej. JZ—a/o

370

o—fr

MT 64 B

PBG 4—49

Langneau, Alquier & Vigier. Nowe metody eksploatacji w alzackich kopalniach soli potasowych. Nouvelles méthodes d'exploitation aux mines de potasse d'Alsace. Rev. Industr. Min. nr 547, sierp. 49, s. 444—78, 4 fot., 17 rys., 1 wykr., 13 tabl.

Dziesięcioletni plan zarządu kopalń alzackich soli potasowych przewiduje założenie trzech jednostek o dużej produkcji, daleko posuniętą mechanizację robót i wprowadzenie wozów 10-tonowych. Opis złóż soli potasowych. Dawne i nowe metody wybierania warstwami i zawałem. Wyposażenie maszynowe, wrębarki, ładowarki mechaniczne i wozy oponowe. Organizacja robót i uzyskane wydajności na kopalni Amalia I. JZ—a/o

371

o—nm

MT 68

PBG 4—49

K. Hoehne. Tworzenie się ziarnistej warstwy kwarcu w poziemiu pokładu Ida (Westfal A) średniej grupy pokładów węgla tłustego Westfalii. Bildungsweise der körnigen Quarzlage im Horizont des Flözes Ida (Westfal A) der mittleren Fettkohlengruppe Westfalens. Glückauf, Vol. 85, nr 37/38, 10 wrzes. 49, s. 661—75, 18 fot., 16 rys., 33 ref.

Warstwa kwarcu może służyć jako warstwa przewodnia dla identyfikacji pokładów w zagłębiu West-

falskim. Geneza tej warstwy i opis petrograficzny. Analogiczne badanie warstw dolomitu na Dolnym i Górnym Śląsku. Wyniki badań szlifów skał towarzyszących pokładom węgla. JZ.—a/o

N — MATERIAŁY WYBUCHOWE I NIEBEZPIECZNE

372

o—an

NT 121

PBG 4—49

Wpływ otoczek na czady postrzałowe materiałów powietrznych. Effect of Sheaths on Gaseous Products from Permissible Explosives, II. U. S. Bureau of Mines, R. I. 4220, Washington, mar. 48, 57 ss.

Podano rezultaty doświadczeń z 16 materiałami powietrznymi w 9 różnych otoczkach. Stwierdzono, że materiały w otoczkach nie wprowadzają poważnego niebezpieczeństwa wzrostu tlenu w czadach, jednakże przy nadmiernym stosunku wagi otoczki do wagi materiału może mieć miejsce niepożądany wzrost tlenków azotu. WC—a/o

373

o—nm

NT 121

PBG 4—49

E. Wehner. Wybuchy gazu piorunującego w ładowniach lampiarni elektrycznych. Knallgasexplosionen in elektrischen Mannschaftsleuchten. Glückauf, Vol. 85, nr 37/38, 10 wrzes. 49, s. 676—79.

Kilka wypadków pojawiania się płomienia w ładowniach górniczych lamp elektrycznych dało powód do bliższego badania tego zjawiska. Przebieg badań i ocena możliwości wpływu gazów na bezpieczeństwo lamp w atmosferze niebezpiecznej. Sposób zapobiegania eksplozji w lampiarni. JZ.—a/o

W — PALIWA KOPALNE STAŁE

WG — SPRAWY GOSPODARCZE

374

o—an

WG 10

PBG 4—49

Możliwości górnicze w krajach objętych europejską współpracą gospodarczą. Prospects of E. R. P. Countries. Iron Coal Trad. Rev. Vol. 159, nr 4247, 5 sierp. 49, s. 383.

Komisje techniczne utworzone przez organizacje krajów europejskiej współpracy gospodarczej zbadały narodowe programy węglowe, metali nieżelaznych, ropy naftowej, robocizny itd. obejmujące prace planowane do 1952 i 1953. ZB—a/o

375

o—rs

WG 172

PBG 4—49

I. M. Werchowski. Należy przyspieszyć wykonanie planu 5-cio letniego w sprawie budowy w przemyśle węglowym zakładów i brykietowni. Uskorit' wypolnenie plana obogaszchenija i briketiriowanija w ugoloi promyslennosti. Ugol, nr 11 (272), list. 49, s. 14—15.

Obecnie wzbogaca się w ZSRR tylko 10% węgla idącego do konsumentów. Przeciętna zawartość popiołu w węglu załadowanym do wagonów w r. 1947—1948 wynosiła 16%. Plan 5-letni przewiduje na 1950 r. wzbogacenie 150 000 000 ton węgla. Zaplanowano budowę 271 zakładów przeróbki mechanicznej. W celu przyspieszenia budowy tych zakładów proponuje autor: 1) dostosować do specjalności przeróbki mechanicznej fabryki metalowe wyrabiające poszczególne części dla zakładów przeróbczych, 2) utworzyć zjedno-

czenie przedsiębiorstw montujących, 3) połączyć biura projektujące w jedno Zjednoczenie Biur Projektujących, 4) wydzielić z Instytutów Badawczych Przemysłu Węglowego laboratoria przeróbcze i stworzyć jeden specjalny Instytut Badawczy dla przeróbki węgla. Poza tym zwraca autor uwagę na konieczność zwiększenia kadr specjalistów przeróbkarzy. EF—a/o

376

o—an

WG 172

PBG 4—49

G. Mullin & L. R. Milligan. Zagadnienia przy planowaniu nowej kopalni. Problems in planning a new colliery. Iron Coal Trad. Rev. Vol. 158, nr 4224, 25 luty 49, s. 391—401, 7 fot., 10 rys.

Konieczność współpracy pomiędzy inżynierami górniczymi, elektrykami, mechanikami i budowniczymi. Plan winien uwzględnić wydobywanie, metody urabiania, rozmieszczenie kopalni na powierzchni, przewietrzanie, dane geologiczne, zakład i metody przeróbcze. MT—a/o

WP — ZAGADNIENIA PRAWNE

377

o—an

WP 1244

PBG 4—49

Ugnioszczelny wulkanizator taśmowy. Flameproof belt vulcaniser. Colliery Engng. Vol. 26, nr 307. wrzes. 49, s. 333, 1 fot.

Waga i wymiary wulkanizatora. Jest on podzielony na części dla łatwiejszego transportu. Sumaryczna waga części wynosi 800 kg. Wyrób: Harvey Frost Ltd. JZ—a/o

378

o—an

WP 1275

PBG 4—49

Lampy sygnałowe z drgającym światłem. Scintillating signal lamp. Colliery Engng. Vol. 26, nr 307. wrzes. 49, s. 333 (29 w.).

Lampy ze światłem drgającym zapewniają łatwiejszą obserwację sygnałów. Lampy takie wyrabia brytyjska firma C. W. Denny. JZ—a/o

379

o—an

PW 134432

PBG 4—49

Pylica płuc w kopalniach. Pneumoconiosis in mines. Iron Coal Trad. Rev. Vol. 159, nr 4247, 5 sierp. 49, s. 375—77.

Na wspólnym posiedzeniu inżynierów górniczych i hutniczych omówiono powody powstania pylicy płuc u górników, jej przebieg i fatalne skutki. Zapobieganie tej choroby jest zależne od technicznych metod zwalczania pyłu i poprawienie przewietrzania oraz od środków lekarskich, polegających na uchwyceniu choroby w jej wczesnym stadium i stosowania odpowiedniego leczenia. ZB—a/o

380

o—nm

WP 1421

PBG 4—49

G. Boldt. Roszczenia o odszkodowanie za szkody górnicze a zmiana waluty. Bergschadenersatzansprüche und Währungsumstellung. Glückauf, Vol. 85, nr 9/10, 26 luty 49, s. 131—56, 32 ref.

Rozważania na temat stosowania przepisów prawa górniczego wobec zmiany waluty. Przyjęto interpretację najkorzystniejszą dla przemysłu. Ważne wyroki. ugody itp. należy opłacić nową walutą (stosunek 10 starych: 1 DM.). W innych wypadkach, jeśli roszczenie powstało i wysokość jego została ustalona przed datą zmiany waluty, a nie zostało wtedy zapłacone — może być w stosunku 10:1 zapłacone nową walutą. Nawet ugody niezgodne z prawem co do zapłat w przyszłości nową walutą są dopuszczalne. SK—a/o

WS — SPRAWY SPOŁECZNE

- 381 o—fr WS 02 PBG 4—49
Raport Międzynarodowego Biura Pracy o sytuacji w górnictwie. Rapport du B. I. T. sur l'industrie houillère (Avril 1949). Rev. Industr. Min. nr 545, czerw. 49, s. 372—75.

Wyciąg z raportu Międzynarodowego Biura Pracy o sytuacji w górnictwie w związku z konferencją Międzynarodową odbytą w Pittsburghu w kwietniu 1949 r. Rozważono sprawę robocizny, ubezpieczeń społecznych oraz omówiono perspektywy przemysłu węglowego na przyszłość. JZ—a/o

- 382 o—rs WS 11121 PBG 4—49

A. A. Zworykin. Sposoby zwiększenia wydajności pracy w przemyśle węglowym ZSRR. Puti powyszenia proizvoditelnosti truda w uolnoj promyshlennosti SSSR. Ugol, nr 11 (272), list. 48, s. 4—7, 4 tabl.

Sposoby te są następujące: 1) należyte wykorzystanie czasu pracy (kierownicy kopalń stale muszą badać przyczyny przerw w pracy kopalni, mechanizmów i ludzi), 2) mechanizacja wszystkich możliwych do zmechanizowania czynności, 3) intensyfikacja wydobywania węgla przez lepszą organizację. EF—a/o

- 383 o—fr WS 1144 PBG 4—49

R. Bidlot & P. Ledent. Badanie warunków klimatycznych w kopalniach. Deux Notes sur l'étude du Climat des Chantiers Souterrains. Ann. Min. Vol. 137, nr 3. 1948, s. 23—27, 1 rys., 2 tabl., 7 ref.

Omówiono pomiary wilgoci w atmosferze. Zdefiniowano współczynnik określający stopień hygrometryczny powietrza. Podano niektóre metody pomiarów. Wzór Sprunga. Druga część opisuje badania przeprowadzone w 5 belgijskich kopalniach nad oznaczeniem temperatury pierwotnej skał i stopniem geometrycznym, który waha się od 22° do 30° i więcej. MF—a/o

WT — SPRAWY TECHNICZNE

- 384 o—an WT 10 PBG 4—49

I. A. Given. Urządzenia i metody górnicze w Stanach Zjednoczonych. Coal - mining equipment and methods in the United States. Trans. Fuel Econ. Confer. 1947 Haga, Sect. A2, Paper nr 1, s. 395—409, 8 rys., 3 ref. London 1948, Lund Humphries & Co. Ltd. 8°.

W Stanach Zjednoczonych zaznacza się dążność do coraz dalej idącej eksploatacji odkrywkowej węgla stanowiącej 1/3 całości wydobywania a obok tego do zupełnego zmechanizowania urabiania pod ziemią. Opis sprzętu używanego przy odkrywkach i pod ziemią. gdzie przeważa system filarowo - komorowy.

MT—a/o

- 385 o—pl WT 101 PBG 4—49

B. Frenkel. O mechanizacji procesów produkcyjnych. Życie Gosp. nr 18, 16—30, wrzes. 49, s. 746—48.

Praca ręczna, która np. w kopalniach stanowi 32% może być częściowo bądź zupełnie zmechanizowana lub zautomatyzowana. W ZSRR wszystkie takie prace górnika związane z wybieraniem i ładowaniem węgla do wozów wykonuje maszyna zespołowa (kombajn). Stan mechanizacji naszego kraju jest niski.

Winien ulec zmianie, gdyż mechanizacja wpływa na podniesienie stopy życiowej klasy robotniczej.

MT—a/o

- 386 o—an WT 101 PBG 4—49

W. R. Crawford. Projektowanie maszyn kopalnianych i wyposażenia. Cz. II. Design of colliery machinery and equipment. Part II. Colliery Engng. Vol. 26, nr 307, wrzes. 49, s. 319—23, 2 rys., 6 wyk., 4 ref.

Wpływ sił działających na koła linowe wskutek nacisku liny. Obliczanie nacisku na wieniec koła linowego i wykresów obciążenia szprych. Wytrzymałość wieńca na zginanie. Konstrukcja kół linowych i ich tworzywa. JZ—a/o

- 387 o—an WT 101 PBG 4—49

D. Hay & W. F. Richardson. Rozwój mechanizacji w kopalniach brytyjskich. Developments in British coal face mechanisation. Trans. Fuel Econ. Confer. Haga 1947, Sect. A2, Paper nr 6, s. 442—61, 7 fot., 4 rys., 5 wyk., 1 tabl. London 1948, Lund Humphries & Co. Ltd. 8°.

Przedstawiono rozwój i dążenia mechanizacji w brytyjskim przemyśle węglowym. Podkreślono trudności w zupełnym zmechanizowaniu kopalń wynikłe z odmiennego systemu eksploatacji w dawnych latach. Omówiono angielskie i amerykańskie maszyny do urabiania i ładowania. Próby wprowadzenia systemu filarowo-komorowego i potrzebnych urządzeń importowanych częściowo z Ameryki a częściowo wyrobianych w W. Brytanii. Próby z plugiem węglowym typu niemieckiego. MT—a/o

WT 1 A — GEOLOGIA I ZŁOŻA

- 388 o—fr WT 1 A 0 PBG 4—49

M. J. De Maistre. Uwagi o stratygrafii warstw stefañskich. Remarques sur la stratigraphie du Stephanien. Rev. Industr. Min. nr 544, maj 49, s. 271—88, 3 rys.

Trudności identyfikacji pokładów węgla szczególnie warstw stefañskich w okręgu Loire we Francji z powodu braku skamielin i odcisków roślin. Identyfikacja tych pokładów musi się opierać jedynie na cechach geometrycznych i litograficznych zagłębi. Różnice w zapatrywaniach na podział warstw stefañskich geologów francuskich Grand Eury i P. Bertrand. Klasyfikacja warstw karbońskich St. Etienne wg Grünera i najnowszych badań. Stratygrafia basenu Loire i jego struktura. Porównanie z innymi zagłębiami francuskimi. JZ—a/o

- 389 o—an WT 1 A 5 PBG 4—49

Wiercenie płomieniem. Jet piercing. Coal Age. Vol. 53, nr 11, list. 48, s. 86—89, 3 fot., 2 rys., 5 tabl. wg Engng. Min. J. list. 46 i mar. 48.

Nowa metoda wierceń w odkrywkach amerykańskich za pomocą płomienia wytworzonego palnikiem. Do palnika doprowadza się tlen i destylat ropy. Wysokie ciśnienie i temperatura ponad 2000°C odrywają lub stapiają cząstki skały dając otwór wiertniczy o średnicy około 200 mm z możliwością rozszerzania. Szybkość wiercenia wynosi około 8 m w godzinie.

JZ—a/o

390

o—fr

WT 1 A 5

PBG 4—49

M. P. Dosmond. Jak oszczędzać metale twarde używane przy wierceniu obrotowym. Comment économiser les carbures durs utilisés en perforation rotative. Rev. Industr. Min. nr 545, czerw. 49, s. 320—22, 6 rys.

Możliwości zaoszczędzenia węgla wolframu w płytkach raczków wiertniczych przez nadanie dolnej ich części kształtu równoległego do górnej pracującej. Daje to oszczędność materiałów około 13,6%.

JZ—a/o

391

o—an

WT 1 A 5

PBG 4—49

J. H. Taylor. Raczkę z węgla wolframu na kopalni Kearney. Tungsten-Carbid Bits at the Kearney Mine. Min. Congr. J. Vol. 35, nr 6, czerw. 49, s. 22—25, 5 fot., 1 tabl.

Historyczny rzut oka na rozwój i zastosowanie raczków wiertniczych z nakładką z węgla wolframu. Opis wyników, ulepszeń i oszczędności uzyskane przy wierceniach.

MT—a/o

392

o—nm

WT 1 A 5

PBG 4—49

Głębianie szybu wentylacyjnego za pomocą wyłącznego wiercenia rdzeniowego. Niederbringen eines Wetterschachtes durch reine Kernbohrung. Glückauf, Vol. 185, nr 37/38, 10 wrzes. 49, s. 682—83, wg Coal Age, Vol. 54, nr 3, 1949, s. 87/90.

Opis głębiania szybu kopalni Blaine (Ohio) o średnicy 1,2 m za pomocą cylindra i śrutu stalowego. W ciągu 5 miesięcy odwiercono 61 m szybu. Koszt głębiania wyniósł 10% kosztu robót dawnymi sposobami.

JZ—a/r

393

o—fr

WT 1 A 5

PBG 4—49

A. J. Kronika Międzynarodowego Kongresu robót tunelowych. Chronique du Congrès international sur le creusement des galeries au rocher. Rev. Industr. Min. nr 547, sierp. 49, s. 433—43, 11 rys.

Sprawozdanie ze zwiedzania robót tunelowych w Masywie Centralnym Francji. Opis robót na zaprzęgu w Bort, której siłownia ma dostarczyć 300 milionów kWh rocznie oraz zapór Malgovert, Tignes, Ansois, Rawdens i Passy w rejonie alpejskim.

JZ—a/o

WT 1 B — UDOSTĘPNIANIE ZŁOŻA I METODY EKSPLOATACJI

394

o—rs

WT 1 B 0

PBG 4—49

P. N. Artjuchow. Pierwsze wyniki prowadzenia podstawowych chodników przygotowawczych w kamieniu. Pierwsze rezultaty prowadzenia osnownych podgotowitnych wyrobót po porośle na szachte nr 18 im. Stalina. Ugol, nr 9, wrzes. 49, s. 30—33, 7 rys.

Autor opisuje kopalnię eksploatującą pokład antracytu o grubości 0,8 — 1,4 m, mającego w stropie 4 — 6 metrów słabych gliniastych łupków. Nad łupkiem zalega gruba warstwa mocnego piaskowca. Kopalnia zaczęła przeprowadzać główne chodniki przygotowawcze pod piaskowcem w skale piennej, a nie w węglu, przez co zmniejszyła do minimum wydatki na utrzymywanie chodników.

EF—a/o

395

o—fr

WT 1 B 322

PPG 4—49

M. Quentin. Eksploatacja ścianami krótkimi, pochyłymi. Exploitation par petites tailles inclinées. Rev. Industr. Min. nr 545, czerw. 49, s. 332—41, 21 rys.

Opis eksploatacji pokładu grubego w okolicy Alès we Francji. W pokładzie następują częste wybuchy dwutlenku węgla. Dawną metodę wybierania warstwami poziomymi zastąpiono metodą warstw pochyłych wybieranych ścianami o długości 10 m. Warstwy są wybierane od stropu do spągu na zawal.

JZ—a/o

396

o—fr

WT 1 B 322

BPG 4—49

M. Vibert. Wybieranie grubych pokładów stromych. Exploitation en couches puissantes dressées. Rev. Industr. Min. nr 546, lipiec 49, s. 392—96, 6 rys.

Opis eksploatacji pokładu stromego o grubości 3 do 6 m w zagłębiu południowym Francji (Bassin des Cevennes). Warstwy poziome zastąpiono warstwami nachylonymi do 60° celem wykorzystania siły spadania. Sposób obudowy i kolejność czynności eksploatacyjnych.

JZ—a/o

397

o—rs

WT 1 B 322

PBG 4—49

W. K. Bucznaw, G. A. Nurok & A. W. Wolkenau. Wybieranie pochyłych i stromych pokładów węgla o dużej grubości w Zagłębiu Kuźnickim systemem opracowanym przez Wszeczwiazkowy Instytut Węglowy pasami pędzonymi dowierzchnio na zamułce. Razrobotka moszcznych płastów Kuzbassa nachlonnego i krutogo padeniya sistemoy WUGI polosami po wostaniji s polkom i gidrawliczeskoj zakladkoj. Ugol, nr 9 (282), wrzes. 49, s. 7—12, 1 fot., 4 rys.

Sposób wybierania pokładu węgla o grubości 9 metrów, przy upadzie 45°. Zabierki szerokości 6—8 m pędzone były dowierzchnio na długość 40—60 m, a następnie zamulane. Zastosowany system różni się od przyjętego na Śląsku następującymi cechami: 1) pośrodku zabierki, licząc po rozciągłości wierz się przy spągu i przy stropie na całą długość pasa dwa otwory wiertnicze o średnicy 700 mm, które służą dla rur zamułkowych i 2 lin, na których wisi specjalny pomost znajdujący się w zabierce. Pomost wykonuje dwa zadania: a) na niego pada odstrzelony węgiel, który ze suwa się następnie do ujęcia chodnika zsykowego prowadzonego dowierzchnio w zamułce, a doprowadzonego do samego pomostu i b) pod pomostem ustawionym pod kątem 45° do poziomu (odwrotnie do upadu pokładu) muli się. Pomost po uzyskaniu określonego postępu frontu roboty w zabierce podnoszony jest bliżej przodka za pomocą lin przechodzących przez otwory wiertnicze. Liny te napędzane są dwoma kołowrotami umieszczonymi w górnym chodniku. Zastosowano również siatkę specjalnej konstrukcji dla podtrzymywania zamułki.

EF—a/o

398

o—rs

WT 1 B 322

PBG 4—49

B. C. Łokszin. Przygotowanie pola w zależności od kosztów pędzenia chodników. Panelnaja podgotowka szachtного polja w zavisimosti ot stoimosti provedeniya sztrekow. Ugol, nr 9 (282), wrzes. 49, s. 12—16, 4 rys., 2 wyk., 7 ref.

Autor na podstawie analitycznych obliczeń przychodzi do wniosku, że ze względu na koszt robót przy-

gotowawczych ekonomicznej jest prowadzić wybieranie pasami szerokości 600—1200 m, przy 3—4 piętrach o ile pokład po rozciągłości ma nie więcej jak 3000 m. Przy rozciągłości pokładów powyżej 3000 m i ilości pięter 3—4 lepiej piętra wybierać po rozciągłości, a nie oddzielnymi odcinkami z góry na dół. W wypadku gdy pokład wybierany jest 5—7 piętrami lepiej jest wybierać poziom pasami po upadzie, a nie piętrami prowadzonymi po rozciągłości, nawet przy rozciągłości pokładów 3000—10 000 m. EF—a/o

399

o—fr WT 1 B 431 PBG 4—49

M. Brun. Próba wybierania komorami do szybu warstwami poziomymi. Essai de défilage par chambre en tranche horizontale. Rev. Industr. Min., nr 546, lipiec 49, s. 379—401, 4 rys

Opis systemu wybierania pokładu grubego we francuskim zagłębiu południowym w okręgu Rochelle. Pokład posiada nachylenie 30° i grubość 5 m. Wybierany jest warstwami poziomymi, zabierkami o szerokości 7—8 m i wysokości 2,5 m, na zawal. JZ—a/o

400

o—fr WT 1 B 441 PBG 4—49

J. W. L. Andersen. Wybieranie pokładów angielskich systemem komorowym przy ręcznym ładowaniu na przenośniki. Exploitation intensive des gisements anglais par chambres et piliers avec chargement à main des convoyeurs. Rev. Industr. Min. nr 545, czerw. 49, s. 356—63, 6 fot., 4 rys.

Mimo stosowania wybierania ścianami pokładów węgla w W. Brytanii w wielu wypadkach okazuje się korzystne stosowanie systemów komorowych szczególnie pod obiektami chronionymi. Przykładowy opis komór wyposażonych we wrębarki zabierkowe, przenośniki żerzeblowe, czołowe i komorowe z ładowaniem ręcznym. JZ—a/o

401

o—fr WT 1 B 441 PBG 4—49

M. L. Dupret. Amerykański sposób eksploatacji pokładu o nachyleniu 15° w głębokości 600 m systemem komorowym z całkowitym wybieraniem nóg. Exploitation americaine d'une couche inclinée (15°) et profonde (600 m) par chambres et piliers avec recuperation integrale des piliers. Rev. Industr. Min. nr 545, czerw. 49, s. 303—19, 17 rys., 1 wykr.

Wybieranie pokładów węgla systemem ścianowym przedstawia system sztywny, w zbyt wysokim stopniu zależy od przypadkowych przeszkód. Pełno - zmechanizowany system komorowy dający możliwość całkowitego wybierania nóg gwarantuje większą elastyczność ruchu przy wyższej wydajności. Opis robót Towarzystwa Union Pacific o wydajności całkowitej 7 ton/dniówkę w kopalni gazowej w pokładzie grubości 2,7 m, nachyleniu 15° wybieranego na głębokości około 600 m, przy zastosowaniu kaczyczych dziobów. JZ—a/o

402

o—rs WT 1 B 5 PBG 4—49

P. A. Manukjan. Roboty podsadzki w kopalniach w Tkibuli (Kaukaz). Zakładocznye raboty na szachtach Tkibul'skogo mestorożdenija. Ugol, nr 9 (282), wrzes. 49, s. 28—29, 4 rys.

Autor opisuje jak stopniowo nabywano doświadczenia przy wprowadzeniu zamułki na kopalniach wę-

gla w Tkibuli. Do podsadzania używano piaskowca gliniastego, uzyskiwanego z odkrywki. Jeden m³ materiału splukiwano trzema m³ wody. EF—a/o

403

o—an WT 1 B 512 PBG 4—49

J. T. Whetton & K. N. Sinha. Podsadzka mechaniczna na kontynencie. Mechanical stowing on the continent. Colliery Engng. Vol. 26, nr 307, wrzes. 49, s. 309—13, 5 rys.

Opis urządzenia w kopalni Rheinpreussen polegającego na transporcie kamienia podsadzkiowego na taśmie do taśmy miotającej. Wydajność urządzenia wynosi 120 ton na godzinę. Koszty tej metody są niższe niż przy podsadce pneumatycznej. Opis analogicznego urządzenia na kopalni Jacobi i Fritz - Heinrich. JZ—a/o

404

o—an WT 1 B 512 PBG 4—49

Mechaniczna podsadzka wyrobisk górniczych. Power stowing underground workings. Iron Coal Trad. Rev. Vol. 158, nr 4237, 27 maj 49, s. 1177—78.

Raport wycieczki zwiedzającej Zagłębie Ruhry dla zbadania zagadnienia podsadzki. Zaleca się przenośnik taśmowy stalowo-członowy oraz rynnę spiralną dla dowozu kamienia. W odniesieniu do kopalń brytyjskich uważa się za konieczne zmechanizowanie podsadzki, a zwłaszcza podsadzki dmuchanej. Nie zaleca się podsadzki ręcznej z powodu jej niedużej gęstości podsadzania, mimo iż zdanie wyrażone o niej przez zwiedzających jest pozytywne. Jeśli chodzi o podsadzkę dmuchaną, wysiłki należy skierować ku udoskonaleniu odpowiedniej sprężarki elektrycznej niskociśnieniowej, aby obniżyć wysokie koszty prądu. MF—a/o

405

o—an WT 1 B 52 PBG 4—49

Klatki wyciągowe ze stopu aluminium. Aluminium Alloy Pit Gages for Gresford Colliery. Colliery Guard. Vol. 176, nr 4626, 8 wrzes. 49, s. 303, 3 fot.

Opis pierwszych tego rodzaju klatek zainstalowanych w kopalni Gresford w W. Brytanii. Wykonane całkowicie ze stopu aluminium przeznaczone są do przewozu ludzi i materiałów w głównym szwie wyciągowym. MT—a/o

406

o—rs WT 1 B 52 PBG 4—49

W. K. Bucznaw, G. A. Nurok & A. W. Welkenau. Eksploatacja grubych i stromych pokładów systemem WUGI z zastosowaniem płynnej podsadzki. Razrabotka moszcznych krutopadajuszczich plastow sistemoj WUGI s primeneniem gidrozakładki. Mech. Trud. i Tjaż. Rabot. Vol. 3, nr 8, sierp. 49, s. 5—8, 3 rys.

Autorzy opisują eksploatację grubego i stromego pokładu systemem tak zwanym WUGI, który pozwala na czyste wybieranie pokładu i znaczny postęp w wybieraniu przy stosunkowo nieznacznej ilości robót przygotowawczych. ZK—a/o

407

o—rs WT 1 B 52 PBG 4—49

A. M. Terpigorew & W. K. Bucznaw. Wybieranie grubych pokładów węgla w Prokepsjewsko-Kisekiewskim rejonie. O razrabotke moszcznych krutopadajuszczich plastow ugla w Prokepeski - kisekewskom rajone. Ugol, nr 3 (276), mar. 49, s. 1—4, 1 tabl., 1 ref.

Powstawanie pożarów przy wybieraniu grubych pokładów na zawal i duże straty węgla zmusiły do

zastosowania systemów wybierania z podsadzką. Doświadczenia wykazały, że w danych warunkach może być stosowana tylko podsadzka płynna lub pneumatyczna. Zastosowanie podsadzki płynnej ze specjalnymi zgęszczeniami WUGI dało dobre wyniki. W konsekwencji WUGI opracował zupełny, nowy system wybierania z podsadzką płynną, przy zastosowaniu którego otrzymano dużą wydajność robotnika w przodku i obniżono koszty wydobywania. JW—a/o

408

o—rs WT 1 B 522 PBG 4—49

A. Ja. Kałacznikow. Zagadnienie projektowania opuszczania materiału podsadzkowego do kopalni. K woprosu proektirowanija spуска zakładocznego materiała w szachtu. Ugol, nr 3 (276), mar. 49, s. 10—11.

Opisane są dwa sposoby opuszczania materiału podsadzkowego w rurach podsadzkowych i za pomocą maszyn wyciągowych. Autor oddaje pierwszeństwo maszynom wyciągowym. JW—a/o

409

o—fr WT 1 B 6 PBG 4—49

M. J. Soulier. Próby systemu zawałowego przy wybieraniu warstwami poziomymi. Essa's de foudroyage en tranches horizontales. Rev. Industr. Min. nr 546, lipiec 49, s. 402—21, 18 rys.

Opis systemów wybierania pokładów grubości do 20 m warstwami poziomymi na zawał w Zagłębiu Blanzy we Francji. Wprowadzenie obudowy stalowej i odstawy taśmowej. Uzyskane rezultaty. JZ—a/o

410

o—nm WT 1 B 6 PBG 4—49

Schmidt. Nowe spostrzeżenia przy wybieraniu ścianowym na zawał. Neue Erkenntnisse über den Strebruchbau. Glückauf. Vol. 85, nr 3/4, 15 stycz. 49, s. 37—44, 5 rys., 14 ref.

Autor analizuje różnice rozwoju wybierania ścianowego na zawał w zagłębiu Ruhry i Ostrawsko-Morawskim. Wskazuje na ujemne zjawisko wpływu ruchów bocznych na obudowę wywołanych odmiennymi rodzajami skał w górotworze i spągu (piaskowiec i miękki łupek) i zajmuje się szeroko zagadnieniem załamywań górotworu na ścianach. Po opisanii charakterystycznych cech piaskowca mówi o dojrzewaniu ław piaskowych do załamywań i wzmiankuje o stosowaniu robót strzelniczych celem sprowokowania zawałów. Duże znaczenie dla załamywań mają rysy wywołane osiadaniem górotworu. Znamiennym zjawiskiem jest spostrzeżenie, że często górotwór załamuje się nie w kierunku głównych szczelin węglowych, lecz w kierunku bocznych; autor tłumaczy ten fakt przewagą bocznych szczelin nad głównymi. TL—a/o

411

o—rs WT 1 B 7 PBG 4—49

S. I. Popow. Walka z przymarzaniem skały płonnej do dna i boków naczyń w których jest przewożona. Bor'ba s primerzaemost'ju porod pri ich transportirowanii na otkrytych gornych rabotach. Ugol, nr 11 (272), list. 48, s. 29—31, 2 rys., 2 tab., 3 ref.

Autor zaleca zraszanie dna i boków tych naczyń roztworem soli kuchennej skutecznie zapobiegającej przymarzaniu przy mrozach do -10°C (wydatek 0,2—0,4 kg na 1 m^2 dna); rozczykami kreozytu i chlorku wapna skutecznie działającymi przy najsilniejszych mrozach. Poza tym wskazane są inne środki zapobiegawcze, jak wysypywanie na dno suchej soli, szlaki

spod parowozów itd. Za najlepsze rozwiązanie uważa autor stosowanie roztworu soli przy mrozach do -10°C , a następnie stosowanie chlorku wapna (wydatek 0,04—0,1 kg m^2). EF—a/o

412

o—rs WT 1 B 7 b PBG 4—49

A. A. Suszecenko. O pracy czerparek wiaderkowych w okresie zimowym na odkrywkach węgla brunatnego. K woprosu o rabote mnogoczerpakowych ekskawatrow na ugolnych razrezach w zimnij period. Ugol, nr 11 (272), list. 48, s. 24—29, 10 rys.

Dotychczas na odkrywkach w ZSRR stosowano czerparki łyżkowe, które pracują prawie z jednakową wydajnością tak w lecie jak i w zimie. Ostatnio wprowadzono czerparki wiaderkowe, łańcuchowe i czerparki z kołem czerparkowym, które zimą przy przemarznętych, niekiedy do 3—3,5 m gruncie, nie mogły pracować przy zdejmowaniu nadkładu wskutek słabej konstrukcji. Zbieranie węgla brunatnego nie nastęczało zbyt trudności, za wyjątkiem potrzeby odbijania z gąsienic przymarzłych grud węgla itd. Autor opisuje organizację pracy zbierania węgla brunatnego i nadkładu zimą czerparkami wiaderkowymi na kilku odkrywkach, przy czym podaje środki zaradcze ułatwiające zbieranie i transport nadkładu węgla. EF—a/o

413

o—cs WT 1 B 81 PBG 4—49

V. Sliva. Podziemna gazyfikacja węgla. Zplynovani uhli pod zemi. Palivo a Voda. Vol. 28, nr 2, luty 48, s. 34—44, 13 rys., 3 wykry., 1 tabl., 133 ref.

Rzut oka na pierwsze próby gazyfikacji podziemnej. Próby prowadzone w Związku Radzieckim od 1931 r. Opis metod znanych dotychczas i procesów spalania. Trudności wiercenia, kontrolowania temperatury. Zachowanie się popiołów i warstw obok leżących. Straty ciepłne. Możliwości wzbogacania wdmuchiwanego powietrza w tlen. Wykorzystanie gazyfikacji podziemnej w ZSRR i perspektywy na przyszłość. Opis prób w Gorgas i w Italii (węgiel brunatny). Szczegółowy wykaz literatury odnoszącej się do gazyfikacji podziemnej. JJ—a/o

414

o—an WT 1 B 81 PBG 4—49

A. S. Predvoditelev & K. I. Kolodetzew. Spalanie paliw stałych w pokładach. Combustion in solid fuel beds. Trans. Fuel Econ. Confer. Haga 1947. Sect. A4. Paper nr 6, s. 662—78, 24 wykry., 13 ref., London 1948, Lund Humphries & Co. Ltd. 80.

Przedstawiono wyniki prac badawczych Fizyko-technicznego Laboratorium Instytutu Termotechnicznego ZSRR. W toku badań starano się wykryć mechanizm reakcji jakie zachodzą w czasie spalania skał i gazyfikacji węgla w złożu. Badania doprowadziły do sformułowań matematycznych, których wnioski potwierdziły wyniki doświadczalne. MT—a/o

415

o—fr WT 1 B 81 PBG 4—49

M. Demart. Jak i dlaczego gazyfikacja podziemna może poprawić cenę kilowatu? Comment et pourquoi la gazéification souterraine peut améliorer le prix du kWh? Trans. Fuel Econ. Confer. Haga 1947. Sect. A4. Paper nr 5, s. 654—61, London 1948, Lund Humphries & Co. Ltd. 80.

Omówiono korzyści gazyfikacji podziemnej z punktu widzenia ekonomicznego. Oszczędność na robo-

ciżnie dochodząca do 80% może się przyczynić do obniżenia kosztów produkcji. Zestawienia porównawcze. MF—a/o

WT 1 C — URABIANIE, ŁADOWANIE

416

o—an WT 1 C 0 PBG 4—49

Metody urabiania w przyszłości. Methods for future mining. Colliery Engng. Vol. 26, nr 307, wrzes. 49, s. 338, wg Coal Age. Vol. 54, nr 5, 74, 4 ss., 5 fig.

Możliwość wprowadzenia w kopalniach amerykańskich systemu krótkich ścian z zastosowaniem wozów oponowych. JZ—a/o

417

o—nm WT 1 C 0 PBG 4—49

F. Kukuk & H. R. Kukuk. Redzaje szczelin i ich różne znaczenie dla urabiania węgla. Przyczynek do zbadania szczelin. Die Schlechtenarten und ihre verschiedene Bedeutung für die Kohलगewinnung. Ein Beitrag zur Frage der Schlechten. Glückauf. Vol. 35, nr 13/14, 26 mar. 49, s. 227—31, 8 fot., 4 rys. 19 ref.

Autor rozróżnia szczeliny naturalne od pęknięć wywołanych robotami górniczymi (przez ciśnienie i przez rozerwanie). W przeciwstawieniu dotychczas stosowanej nomenklatury wychodzącej przeważnie z przypuszczalnej przyczyny powstania szczeliny wprowadza 5 grup najważniejszych rodzajów szczelin naturalnych oznaczając je literami i podaje szczegółową charakterystykę każdej z grup. Dla urabiania węgla są najważniejsze szczeliny a (prostopadłe do spągu) i szczeliny b. Wykorzystanie tych szczelin przy stosowaniu pługów węglowych, wrębiarek i młotków podkreśla ważność roztwierania szczelin przez lekki nacisk stropu. Przyczyny powstania szczelin wymagają badań. Możliwe, że szczeliny a powstały przed orogenezą przez zjawiska diagenetyczne (kurczenie się). SK—a/o

418

o—fr WT 1 C 2 PBG 4—49

M. G. Henriot. Postęp mechanizacji urabiania w zagłębiu Ruhry. Les progrès de l'abatage mécanique dans la Ruhr. Rev. Industr. Min. nr 544, maj 49, s. 233—70, 1 fot., 31 rys., 3 tabl.

Opis sprzętu dołowego używanego w kopalniach niemieckich jak młotki mechaniczne, wrębiarki udarowe szupowe, łańcuchowe, wrębiarki ścianowe o pojedynczym i podwójnym wrębniku, o wrębniku zakrzywionym, wręboladowarki itd. Korzyści wrębiania. Strugi statyczne i aktywowane w ścianach o różnych nachyleniach. Skrobki, zgarniacze typu lobenburen i Haarman. JZ—a/o

419

o—rs WT 1 C 2 PBG 4—49

N. L. Kiss. Szybkość i metoda pędzenia wyrobisk poziomych. Skorostnaja prochodka gorizontalnych wyrobotok. Mech Trud. i Tjaż. Rabot. Vol. 3, nr 8, sier. 49, s. 11—13, 3 rys., 1 wyk.

Organizacja pracy w wąskim przodku przy zastawianiu ładowarki daje postępowanie 420 m b. miesięcznie. Brygada składa się z 24 ludzi po ośmiu na zmianę, rozporządza 4 młotkami i ładowarką. Każdy członek brygady pracuje kolejno jako ciskacz, rębacz i ładowacz. ZK—a/o

420

o—rs WT 1 C 22 PBG 4—49

I. M. Balinow. Zachowanie się stropu przy pracy struga. Powedenie krowli pri rabote ugotnych strugow. Ugol, nr 9 (282), wrzes. 49, s. 25—27, 1 fot., 4 rys., 1 ref.

Autor nie zgadza się z twierdzeniami G. M. Masluka (por. PBG 1—49, analiza nr 53) jakoby działanie struga powodowało tworzenie się szczelin w stropie i częste zawały. Autor objaśnia te zjawiska łupliwością skał stropu. Ze względu na to, że dla prowadzenia pracy struga niezbędnym jest, aby węgiel był rozgnieciony w przodku, autor przez zastosowanie odpowiedniego budynku, przez ustawienie pod odpowiednim kątem linii przodka do kierunku łupliwości stropu itd. chce uzyskać potrzebne rozgniecenie węgla w przodku. EF—a/o

421

o—fr WT 1 C 22 PBG 4—49

M. Motreul & M. Haillet. Próby struga szybko - posuwającego się Westfalia - Lünen w państwowych kopalniach Saary. Essais du Rabot rapide Westfalia - Lünen à la Regie des Mines de la Saare. Rev. Industr. Min. nr 546, lipiec 49, s. 379—91, 7 fot., 15 rys.

Wyniki prób stosowania struga wyłącznie jako ładowarki w połączeniu z przenośnikiem pancernym w kopalni Reden w ścianie długości 88 m, w pokładzie o grubości 1,6 m i nachyleniu 12°. Strug waży zaledwie 450 kg. Wrębiarka wykonuje wręb głębokości 1,6 m, po czym urabia się węgiel robotą strzelniczą i ładuje strugiem. Przenośnik jest stale dociskany cylindrami sprężonego powietrza. Cykle operacyjne. Obudowa. Przekładka i odstawa. JZ—a/o

422

o—an WT 1 C 22 PBG 4—49

A. G. Douthwaite & E. D. M. Gullick. Strug węglowy „Samson” Stripper. Iron Coal Trad. Rev. Vol. 159, nr 4247, 5 sier. 49, s. 357—63, 2 fot., 7 rys., 1 tabl. i Colliery Guard. Vol. 178, nr 4613, 9 czerw. 49, s. 749—56.

Szczegółowy opis struga węglowego konstrukcji firmy Mavor i Coulson, typu Samson, o napędzie własnym, ładującego na przenośnik zgrzeblowy; postępowanie ściany podczas pracy struga w jedną stronę wynosi 60 cm. Podano dokładny opis systemu wybierania, obudowy, transportu oraz robót pomocniczych i obłożenia ściany. Próby dały rezultaty bardzo dobre i wróżą duże możliwości stosowania struga Samson. ZB—a/o

423

o—an WT 1 C 22 PBG 4—49

R. J. Cunliffe. Doświadczenia z pługiem węglowym. Experience with the coal plough. Iron Coal Trad. Rev. Vol. 159, nr 4222, 11 luty 49, s. 295—97, 1 rys., 8 ref.

Analiza warunków urabiania pługiem węglowym. Warunki potrzebne do wydajnej jego pracy: a) dobry strop i spąg, b) pokład miękki i dostatecznie kruchy, c) przodek bez uskoków. MT—a/o

424

o—rs WT 1 C 22 PBG 4—49

E. M. Teplickij. Wyniki doświadczeń w urabianiu strugiem. Rezultaty opytnoj eksploatacii ugotnogo struga US - 4. Ugol, nr 9 (282), wrzes. 49, s. 21—24, 1 rys.

Strug pracował 5 miesięcy na ścianie długości 116 metrów w pokładzie o grubości 0,6—1,4 m. przy upadzie 10—15° w węglu twardym ale rozkruszonym na

głębokość 500—1000 mm od ociosu na skutek ciśnienia stropu. Strug zbierał przeto już rozkruszony węgiel. W partiach ścian nie rozkruszonych następowały awarie struga. Przy rozkruszonym (lub miękkim) węglu postęp frontu wybierania ścianowego dochodził do 4—5 m na dobę, przy czym uzyskiwano za tenże czas około 400—500 ton węgla. Praca struga wykazała, że: 1) należy na ścianie stosować obudowę stalową z wysuwanymi w kierunku ociosu stropnicami; 2) ze względu na bardzo nierównomierny wysiłek struga zależny od ciągle zmieniającej się siły oporu węgla zachodzi potrzeba skonstruowania takiego kołowrotu, który by zmniejszał automatycznie szybkość nawijania liny w razie wzrostu napięcia; 3) przenośniki zgrzeblowe muszą być mocnej konstrukcji, a szczególnie muszą mieć mocne łańcuchy; 4) postęp chodników przygotowywanych musi być duży. EF—a/o

425

o—rs WT 1 C 23 PBG 4—49

W. N. Chorin. Nowa maszyna zespołowa (kombajn) „Donbass”. Nowyj ugolnyj kombajn „Donbass”. Mech. Trud. i Tjaż. Rabot. Vol. 3, nr 8, sierp. 49, s. 13—14, 1 rys., 2 tabl.

Nowa maszyna zespołowa „Donbass” skonstruowana przez inżynierów donieckiej filii Giprouglemasza mechanizuje trzy procesy: wrebienia, urabiania i ładowania Ładuje 92—94% całości urobku i zwiększa wydajność pracy o 38%. Prócz tego kombajn wyposażony jest w urządzenia do zraszania co zmniejsza zawartość pyłu węglowego w powietrzu. ZK—a/o

426

o—nm WT 1 C 3 PBG 4—49

H. Helfritz. Włom wzdłuż osi chodnika w górnictwie węglowym. Der Brennereinbruch im Steinkohlenbergbau. Glückauf. Vol. 85, nr 9/10, 26 luty 49, s. 143—51, 7 rys., 2 wykr., 1 tabl., 12 ref.

Doświadczenia ze stosowaniem metody strzelania nazwanej metodą „palnikową” przy postępie w kamieniu 6 m na dzień. Polega ona na zrobieniu włomu za pomocą ostrzelania kilku otworów wzdłuż osi chodnika w obecności kilku pustych otworów. Pozwala na wprowadzenie wąskich wyrobisk. Wymaga więcej otworów i materiałów wybuchowych niż metoda stożkowo ułożonych otworów. Umożliwia jednak odstrząś do 4 m, a już przy 3 m daje takie podniesienie wydajności, które z nadwyżką pokrywa koszt tych dodatkowych otworów i materiałów wybuchowych. Metoda szeroko stosowana w USA w kamieniu. Opis prób stosowania jej w węglu. Konieczność przyspieszenia pracy strzałowej dla wykorzystania maszyn do ładowania. SK—a/o

427

o—nm WT 1 C 32 PBG 4—49

P. Schulz & K. Trösen. O doświadczeniach przy obrotowym odwiercaniu otworów strzelniczych. Über Versuche zur trehenden Herstellung von Sprengbohrlöcher. Glückauf. Vol. 85, nr 7/8, 12 luty 49, s. 107—16, 1 fot., 2 rys., 4 wykr., 4 tabl., 12 ref.

Dobre wyniki uzyskane specjalnie dostosowaną wiertarką obrotową z samoczynnym posuwem przy wierceniu otworów dla stwierdzenia metanu skłoniło kierownictwo niemieckiego górnictwa węglowego do zastosowania tej samej metody wiercenia przy robotach kamiennych. Dokonano w tym kierunku prób przy pomocy prowizorycznie zestawionych obrotowych agregatów wiertniczych. Wyniki prób wykazały bezsporną przewagę wiercenia obrotowego nad udarowym. Stwierdzono, że stosunek wydajności pracy wier-

cenia udarowego do obrotowego wynosił w piaskowcu łupkowym 1:6,8, w piaskowcu 1:8,2. Artykuł zajmuje się następnie wnioskami wynikającymi z dokonanych prób, przy czym podkreśla, że dla celowej i wydajnej pracy wytypowanej maszyny obrotowej decydujące znaczenie ma odpowiedni dobór ramy lub specjalnie skonstruowane podwozie. TL—a/o

428

o—an WT 1 C 34 PBG 4—49

W. C. F. Shepherd & H. Titman. Ciśnienie w nabojnicy Cardox, Cz. II. Pressure in the Cardox shell. Part II. Colliery Engng. Vol. 26, nr 307, wrzes. 49, s. 314—18, 1 rys., 1 wykr., 6 tabl.

Wyniki badań zgodności ciśnień obliczonych z faktycznie występującymi w nabojnicy. Wpływ słabego ładunku i krawków na wysokość ciśnienia. Badanie wpływu nacięć na powierzchni krawków. Przebieg wzrostu ciśnienia po nagraniu. JZ—a/o

429

o—an WT 1 C 52 PBG 4—49

B. S. Milne. Ładowanie mechaniczne w przodkach Mechanical loading in headings. Iron Coal Trad. Rev. Vol. 158, nr 4228, 25 mar. 49, s. 617—21, 3 fot., 1 rys., 4 tabl.

Wyniki prób z ładowarką Samson MC 2. Wprowadzenie ładowania mechanicznego przy pedzeniu w kamieniu i węgla i przy odwadnianiu starego chodnika. Szczegóły techniczne. Postęp pedzenia. MF—a/o

WT 1 D — CIŚNIENIE GÓROTWORU, OBUDOWA

430

o—an WT 1 D 1 PBG 4—49

H. Labasse. Ciśnienie górotworu w kopalniach węgla. Rock pressures in coal mines. Iron Coal Trad. Rev. Vol. 158, nr 4237, 27 maj 49, s. 1157—64, 5 rys., 1 wykr.

Rozpatrzone ciśnienie górotworu w związku z zachowaniem się warstw skały płonnej w calinie węglowej, ze względu na nateżenie i rozkład występujących naprężeń. Zbadano zjawiska ciśnienia górotworu wokół chodników i czynnego przodka wybierania mechanicznej warstw odprężonych i zachowanie się górotworu przy podsadce pełnej oraz przy zawale. Zagadnienie obudowy górniczej i stojaków. Zachodzi potrzeba ustawicznego odwoływania się w każdym poszczególnym wypadku do prób doświadczalnych. MF—a/o

431

o—rs WT 1 D 21 PBG 4—49

G. J. Gejchman & J. M. Lipkowiec. Zagadnienie utrzymania stropu i spagu przy stromym zaleganiu pokładów Zagłębia Donieckiego. K woprosu ob uprawlenii krowlej i poczwój na krutopadajuszczich płastach Donbassa. Ugol, nr 3 (276), mar. 49, s. 5—7, 3 rys., 2 ref.

Przeprowadzono analizę artykułów N. A. Zajcewa & W. F. Dawidjanca o rozmaitych sposobach utrzymania stropu i zsuwającego się spagu dla zabezpieczenia miejsca pracy przed zawalaniem się stropu. JW—a/o

432

o—rs WT 1 D 21 PBG 4—49

W. E. Korenewskij. Doświadczenia przy zastosowaniu metalowych przenośnych organów. Opyt primenienija metaliczeskich peredwiżnych organnych stenok MOS-1 na sz. No 20 tresta Gukowugol. Ugol, nr 9, wrzes. 49, s. 35—36.

Państwowy projektowo-konstruktorski i eksperymentalny Instytut Budowy Maszyn Węglowych (Gi-

prouglemasz) opracował nowe podpory stalowe specjalnej konstrukcji o wymiarach: wysokość max 10 m; długość 1,0 m; szerokość 0,25 m. Waga 280 kg. Wytrzymałość na ciśnienie 300 ton. Granice regulacji wysokości 0,25 m. Podpory umieszczone są wzdłuż ściany wybierania co 1,5 m jedna od drugiej stanowią budynek organowy zastępujący całkowicie budynek skrzyniowy. EF—a/o

433 o—rs WT 1 D 21 PBG 4—49

Zachowanie się stropu pokładu „Szeŝtifułowyj” w zależności od kierunku ruchu ściany. Powedenie krowli płasta „Szeŝtifułowyj” w zależności od naprawienia dwiżenija ław. Ugol, nr 9, wrzes. 49, s. 34 — 35, 1 rys. wg materiałów Wszeczwiązkowego Naukowo-Badawczego Instytutu Węglowego.

Ustalono, że łupek gliniasty znajdujący się w stropie miał szczeliny łupliwości pod kątem 60 — 70° do swej powierzchni z kierunkiem idącym równoległe do frontu ściany. Ściany posuwane do ostrego kąta szczeliny łupliwości stały dobrze, ściany zaś posuwane w kierunku rozwartego kąta łupliwości miały częste zawały stropu. EF—a/o

434 o—rs WT 1 D 5 PBG 4—49

K. I. Gerłowa & W. E. Korenewskij. Żelazna obudowa w kopalniach Karagandy. Metalliczeskie kreplenie ław na szachtach Karagandy. Mech. Trud. i Tjaż. Robot. Vol. 3, nr 8, sierp. 49, s. 19—22, 1 fot., 2 rys., 1 wykr.

Opis zastosowania żelaznej obudowy mieszanej typu w ścianach. ZK—a/o

435 o—rs WT 1 D 5 PBG 4—49

M. N. Seleskuł & M. A. Kobiszczanow. Wytyczne dla opracowania konstrukcji przesuwalnej obudowy ścianowych wyrobisk. Osnownye ischodnye połoženija i naprawlenija pri razrabotke konstrukcij peredwiżnoj i szchitowoj krepki dła oczistnych zaboew. Ugol, nr 9 (282), wrzes. 49, s. 1—6.

Wrebołodowarki i strugi pracujące na ścianach wymagają dużej niezabudowanej przestrzeni przy ociosie węgla. Zwykła drewniana obudowa nie zabezpiecza przodka. Powstają wypadania kamienia ze stropu, a nawet zawały powodujące przerwy w pracy, które niwelują korzyści jakie można by uzyskać przez wprowadzenie nowych maszyn. Ministerstwo Przemysłu Węglowego ZSRR ogłosiło konkurs na opracowanie konstrukcji przesuwanej stalowej obudowy, którą można by zastosować przy ścianowym wybieraniu łącznie ze strugami i wrebołodowarkami. Opisano wyniki doświadczeń przeprowadzonych w ZSRR z 7-miu typami stalowej przesuwanej obudowy, jak również warunki jakim powinna czynić zadość konstrukcja przesuwanej stalowej obudowy. EF—a/o

436 o—an WT 1 D 5 PBG 4—49

J. Smillie & T. Wright. Obudowa stropu w przodkach i jej wpływ na wydajność. Roof Support at the Coal-face. Its Effect on Production. Colliery Guard. Vol. 177, nr 4564, 2 lipiec 48, s. 1—5, 7 rys., 1 wykr.

Podano wyniki doświadczeń nad utrzymaniem stropu, jakie przeprowadzono w przodkach jednej z kopalń brytyjskich celem zmniejszenia wypadków i podniesienia wydajności. Warunki stropowe. Dostosowane metody wybierania. MT—a/o

437 o—nm WT 1 D 6 PBG 4—49

H. Isselhorst. Jajowa obudowa górnicza w teorii i praktyce. Der eiförmige Grubenausbau in Theorie und Praxis. Glückauf, Vol. 85, nr 37/38, 10 wrzes. 49, s. 680—81, 1 fot., 3 rys.

Nowy sposób elastycznej obudowy wyrobisk pod dużym ciśnieniem. JZ—a/o

438 o—rs WT 1 D 6 PBG 4—49

W. W. Michajłow. Żelazobetonowe stojaki rurowe przy obudowie wyrobisk górniczych. Żelazobetonnye trubczatyje stojki dla krepłenija gornych wyrabotok. Mech. Trud. i Tjaż. Robot. Vol. 3, nr 8, sierp. 49, s. 16—19, 2 fot., 3 rys., 2 tabl.

Opis konstrukcji i sposobu wytwarzania stropnic i stojaków żelazobetonowych oraz ich zastosowanie dla robót górniczych. ZK—a/o

439 o—nm WT 1 D 6 PBG 4—49

Glatzel. Stosowanie obudowy koron stropowych z pierścieni rurowych. Anwendungsformen von Rohrring-Firstenkronen (Bauart Bartholomee). Glückauf, Vol. 85, nr 3/4, 15 stycz. 49, s. 51—52, 3 fot.

Autor opisuje obudowę koron stropowych z pierścieni rurowych, stosowaną dla pokonywania dużych ciśnień występujących na skrzyżowaniach i odgałęzieniach chodników. Dobre wyniki tej obudowy doprowadziły do zastosowania jej także dla zabezpieczenia większych przestrzeni jak komór maszynowych, mniejszych podszybi itp.

440 o—rs WT 1 D 6 PBG 4—49

P. Oniszczenko. Stalowe kaszty lżejszego typu. O metalliczeskich kostrach oblegczonnogo tipa. Ugol, nr 9 (282), wrzes. 49, s. 16—21, 7 rys., 1 wykr., 4 tabl.

Przytoczono projekt zastosowania do stosów odcinków szyn lub belek połączonych ze sobą lekkimi rurami. Pełne przekroje szyn względnie belek znajdują się tylko na 4 rogach stosu w miejscach skrzyżowań i one przejmują ciśnienie stropu. Autor przytacza analityczne obliczenie wytrzymałości stosu zrobionego z odcinków dźwigarów żelaza korytkowego i szyn. EF—a/o

441 o—rs WT 1 D 6 PBG 4—49

A. S. Tereszczenko. Wyniki zastosowania stalowej obudowy członowej na chodnikach. Opyt primenenija metalliczeskoj krepki w podgotowitelnych wyrabotkach na szachtach kombinata Artemugol. Ugol, nr 9 (282), wrzes. 49, s. 33—34, 2 rys., 1 ref.

Autor opisuje dużą poprawę w stanie chodników i w kosztach ich utrzymania dzięki zastosowaniu obudowy systemów Mola i Toussaine - Heintzmanna. EF—a/o

WT 1 E — TRANSPORT UROBKU

442 o—nm WT 1 E 2 PBG 4—49

K. Schnorr. Nowy wóz kopalniany. Ein neuer Förderwagen. Glückauf, Vol. 85, nr 7/8, 12 luty 49, s. 122—23, 2 rys.

Artykuł omawia trudności ujawniające się przy przedstawianiu transportu urobku z małych wozów kopalnianych na duże. Nowy duży wóz kopalniany o pojemności 2450 kg firmy Langer & Co nie wymaga,

dzięki swym wysokim zaletom konstrukcyjnym i zdolności dostosowania się, żadnych przeróbek tak na dole jak i na powierzchni. TL—a/o

443

o—rs WT 1 E 3 PBG 4—49

W. E. Rozenfeld, M. I. Krajsberg & B. I. Techmenew. Elekrowóz kopalniany prądu zmiennego z silnikiem kondensatorowym. Rudnicznyj elektrowoz peremennogo toka s kondensatoryjnymi dwigatelami. Elektricz. nr 7, lipiec 49, s. 37—42, 1 fot., 2 rys., 2 wykr., 1 tabl.

Podano wady ogólnie stosowanego w trakcji elektrycznej kopalnianej systemu prądu stałego oraz trudności przejścia na prąd zmienny ze względu na skomplikowane urządzenia przy prądzie zmiennym. Wskazano zalety techniczne, gospodarcze i ruchowe przy zastosowaniu trakcji elektrycznej silników kondensatorowych. Omówiono szerokie możliwości zastosowania silników kondensatorowych, prądu zmiennego w trakcji elektrycznej zarówno w górnictwie jak i w innych zakładach przemysłowych. SB—a/o

444

o—an WT 1 E 3 PBG 4—49

M. Tatin. Lokomotywy przewodowe. Electric trolley locomotives. Iron Coal Trad. Rev. Vol. 158, nr 4221, 4 luty 49, s. 229—33, 3 rys., 2 tabl.

Korzyści z wprowadzenia lokomotyw przewodowych na kopalniach francuskich. Zużycie energii. Zestawienie porównawcze transportu. Warunki pracy lokomotyw w Zagłębiu Loire. MT—a/o

445

o—an WT 1 E 3 PBG 4—49

Lokomotywy przewodowe. Trolley wire locomotives. Iron Coal Trad. Rev. Vol. 159, nr 4247, 5 sierpn. 49, s. 377.

Dyskusja nad referatem J. W. L. Andersona „Lokomotywy przewodowe w kopalniach węgla“. Patrz nr analizy 446. ZB—a/o

446

o—an WT 1 E 3 PBG 4—49

Lokomotywy przewodowe w kopalniach węgla. Trolley-wire locomotives in coal mines. Iron Coal Trad. Rev. Vol. 159, nr 4246, 29 lipiec 49, s. 325—28. 2 tabl.

Streszczenie referatu J. W. L. Andersona wygłoszonego na zjeździe inżynierów i mechaników w pł. Anglii. Omówiono spinki automatyczne, wielkość łuków toru, stosowanie szybkości w zależności od obciążenia, wielkości napięcia prądu i stosowanie bębnow na kable celem przedłużenia zasięgu lokomotyw przewodowych. ZB—a/o

447

o—rs WT 1 E 4 PBG 4—49

M. M. Wołoszin. Wydajność niektórych sposobów wymiany wozów przy załadunku podczas pędzenia pociągów w węglu. Ob efektiwnosti nekotorych sposobow obmena wagonetok pod pogruckoj pri provedenii gorizontalnych wyrobotok po uglu. Ugoł. nr 3 (276), mar. 49, s. 31—33, 2 rys., 2 wykr.

Szybkość wymiany wozów ma duży wpływ na racjonalne wykorzystanie ładowania. Autor układa równanie i buduje krzywe zależności wydajności ładowania od czasu wymiany wozów przy różnej szybkości ładowania i pojemność wozów. Krzywe te dają możliwość określenia mechanicznych urządzeń przodka przy danym postępie robót. JW—a/o

448

o—rs WT 1 E 4 PBG 4—49

M. J. Żogin. Automatyzacja przesuwania zwrotnic kopalnianych. Awtomatizacija perewoda szachtnych strelok.. Ugoł. nr 3 (276), mar. 49, s. 35—36, 5 rys.

Podane są schematy przesuwaczy zwrotnic na liniach tramwajowych dla automatycznego i scentralizowanego kierowania, które mogą być zastosowane z niektórymi zmianami na kopalniach. JW—a/o

449

o—an WT 1 E 4 PBG 4—49

Reorganizacja przewozu w kopalni Lofthouse. Część I. Reorganization at Lofthouse, Part I. Colliery Engng. Vol. 25, nr 296, paźdz. 48, s. 327—34, 8 fot., 5 rys.

Reorganizacja przewozu na kopalni Lofthouse polegająca na wprowadzeniu dużych wozów ciągniętych ognioszczelnymi lokomotywami Diesla. Przebudowa podszybia i chodników przewozowych. MT—a/o

450

o—an WT 1 E 4 PBG 4—49

Reorganizacja przewozu w kopalni Lofthouse. Część II. Reorganization at Lofthouse, Part II. Colliery Engng. Vol. 25, nr 297, list. 48, s. 360 — 74, 11 fot., 3 rys.

Szczegółowy opis urządzeń przeładowniczych i system sygnalizacji. MT—a/o

451

o—pl WT 1 E 4 PBG 4—49

W. Łisiecki. Klasyfikacja transportu podziemnego. Przegl. Górń. Vol. 5 (36), nr 9, wrzes. 49, s. 933—35, 1 tabl.

Autor omawia klasyfikację transportu podziemnego najczęściej stosowanego, który dzieli na transport przodkowy, międzypoziomowy, główny i transport w szybach. Podział ten nie uwzględnia czasu trwania transportu. Zamieszczona tabela uwzględnia pełną klasyfikację transportu według sposobów i urządzeń z uwzględnieniem czasu i drogi. TA—a/o

452

o—nm WT 1 E 5 PBG 4—49

H. Herbst. Urządzenia i liny wydobywcze w rejonie Wyższego Urzędu Górniczego w Dortmund w latach 1936 — 1947. Schachtfördereinrichtungen und Förderseile im Oberbergamtsbezirk Dortmund in den Jahren 1936 — 1947. Glückauf, Vol. 85, nr 13 14. 26 mar. 49, s. 215—26, 16 wykr., 7 tabl., 7 ref.

Statystyka obejmuje kopalnie węgla czarnego, brunatnego, soli potasowych itp. Ilość urządzeń. Ilość wydobycia na jedno urządzenie, głębokość wydobycia. Jakość urządzeń (na 266 tylko 12 składowych). Pojemność klatek i wozów (71.4% wozów o pojemności do 1 t, 22,6% — 1.25 t do 1,25 t, 5% — 2 do 3.5 t). Dokładna specyfikacja nowych urządzeń (na 9 kopalniach klatki, na 7 skipy) Odległość maszyn od szybów. Szybkość przewozu. Szczegółowa analiza zużycia liny. Zastosowalność formuły Dödesteina. Nowa formuła pozwalająca na obliczenie czasu używania liny przy systemie Koepe (na 263 urządzeniach do wydobywania urobku — 247 svst. Koepe) w suchym szybie, jeśli znane są pewne cechy urządzeń wydobywczych. liny i natężenia wydobycia. Ze stosunku rzeczywistego i wyliczonego czasu używania liny można ocenić przydatność danej liny dla określonych warunków wydobycia. SK—a/o

WT 1 F — PRZEWIETRZANIE, OŚWIETLENIE

- 453 o—an WT 1 F 3 PBG 4—49
J. I. Graham. Odprowadzenie metanu z pokładów węgla. The drainage of firedamp from coal seams. Colliery Guard. Vol. 178, nr 4603, 31 mar. 49, s. 403—409, 1 wykr., 5 tabl.

Możliwości odprowadzenia metanu z pokładów gazowych przed posuwaniem się przodka w celu zwiększenia bezpieczeństwa pracy. Doświadczenie Zagłębia Ruhry. Próby doświadczalne w W. Brytanii. Proponowany system wiercenia otworów przy różnych systemach wybierania. Ewentualne wykorzystanie metanu na powierzchni jako paliwa do silników spalinyowych lub surowca do przeróbki chemicznej.

MT—a/o

- 454 o—nm WT 1 F 32 PBG 4—49
P. Michaelis. Doświadczenia z dziedziny badań powietrza kopalnianego. Erfahrungen über die Grubenwetterungsuntersuchung. Glückauf. Vol. 85, nr 15, 16, 9 kwiec. 49, s. 251—59, 2 fot., 4 wykr., 5 tabl. 18 ref.

Podano sposoby pobrania prób i ich przechowywania dla uzyskania miarodajnych wyników analiz. Przykłady zmian zawartości metanu i CO₂ jako skutek niewłaściwego przechowywania prób. Opis aparatury i metod stosowanych do oznaczania metanu. Autor udowadnia, że dla określenia ilości CO należy stosować metody kolorymetryczne. Dla oznaczania ilości metanu przez utlenianie potrzeba nadmiaru tlenu, a pomimo to spalanie metanu za pomocą rozżarzonego drutu platynowego daje wartości zmienne w zależności od temperatury i od czasu trwania reakcji. Zależności te wyznaczono cyfrowo. Ażeby uzyskać pewny wynik muszą być właściwie dobrane czas reakcji i temperatura. Dla oznaczeń dokładnych, oprócz stwierdzenia temperatury drucika platynowego oznaczenia uzyskanego CO₂ należy prowadzić spalanie metanu przy dostatecznej temperaturze aż do uzyskania stałej objętości.

SK—a/o

- 455 o—rs WT 1 F 61 PBG 4—49
W. F. Oreszko. Nowa metoda określania skłonności węgla do samozapalania się. Nowy metod oceny skłonności uglei k samowozgoraniu. Z a w. Ł a b. Vol. 14, nr 3, 1948, s. 290—96, 1 rys., 3 wykr., 3 tabl., 2 ref.
- Autor krytykuje metodę określania stopnia skłonności węgla do samozapalania się, podaną przez Erdmana, a polegającą na określaniu temperatury przy której węgiel sam się zapala w atmosferze odpowiednio podgrzanej. Podaje również proces utleniania się węgla według nowoczesnych poglądów oraz opis aparatu skonstruowanego w Dziale Paliw Kopalnych Akademii Nauk ZSRR pozwalającego na dokonywanie odpowiednich laboratoryjnych doświadczeń. Przytacza metodykę pracy oraz podaje wpływ na wyniki: 1) różnych szybkości nagrzewania węgla, 2) różnych szybkości przypuszczanego tlenu oraz 3) różnej wielkości ziarn węgla.

EF—a/o

WT 1 H — ZUŻYWANIE ENERGII W KOPALNIACH

- 456 o—an WT 1 H 11 PBG 4—49
E. I. David. Siłownie kopalniane. Power production at collieries. Colliery Engng. Vol. 26, nr 307, wrzes. 49, s. 330—33.

Zmiana szeregu czynników w ostatnich latach, jak upaństwowienie kopalń i siłowni, wzrost cen węgla, możliwość spalania gorszych gatunków paliw,

przemawiają za produkcją energii w siłowniach kopalnianych. Zużycie pośrednich gatunków na miejscu poprawia równocześnie handlową wartość węgla wysyłanego z kopalni. Granicą mocy siłowni kopalni jest 20 MW przy zużyciu 1500—1750 ton węgla dla produkcji 2,5 do 3 milionów kWh tygodniowo.

JZ—a/o

457

- o—an WT 1 H 11 PBG 4—49
E. Forth & J. B. Jackson. Nowe kierunki w projektowaniu siłowni. The Trend of Power-Station Design. J. Inst. Fuel, Vol. 22, nr 127, sierp. 49, s. 210—93/305, 6 rys., 6 wykr., 6 tabl.

Krótki historyczny rys rozwoju siłowni w W. Brytanii. Analiza całości kosztów produkcji współczesnych siłowni. Dążenie do zmniejszenia tych kosztów. Upaństwowienie przemysłu węglowego i energetycznego, wymaga odpowiedniej polityki w rozmieszczaniu siłowni i wykorzystaniu zasobów paliw. Jako drogę do tego wskazuje autor budowę odpowiednich palenisk kotłowych i dostosowania ich do wszelkiego rodzaju paliwa. Tendencja do budowania większych kotłów i wytwarzania pary o wyższej temperaturze.

MT—a/o

WT 1 I — PRZERÓBKA MECHANICZNA WĘGLA

458

- o—an WT 1 I 0 PBG 4—49
C. W. H. Holmes. Uwagi na temat przeróbki węgla, część I. Comments on coal preparation, Part I. Colliery Engng. Vol. 25, nr 298, grudz. 48, s. 400—01/08.

Wobec zbyt dużej ilości kamienia wydobywanego na powierzchnię autor rozważa możliwość środków zaradczych celem zmniejszenia jego wychodu.

MT—a/o

459

- o—an WT 1 I 0 PBG 4—49
C. W. H. Holmes. Dalsze myśli o przeróbce węgla. Further thoughts on coal preparation. Colliery Engng. Vol. 26, nr 307, wrzes. 49, s. 307—08/313, 1 tabl.

Uwagi o kruszeniu przerostów i wpływie składników węgla surowego na wyniki w otrzymywanych produktach pośrednich przy badaniach laboratoryjnych. w płuczkach cieczy ciężkich i w osadzarkach.

JZ—a/o

460

- o—an WT 1 I 1 PBG 4—49
R. E. Brewer, D. A. Reynolds, W. A. Steiner & R. D. Van Gilder. Własności karbonizacyjne węgla kokсового. Utlenianie się węgla kokсового na składach. Carbonizing Properties of Coking Coals. Effect of oxidation in storage. Ind. Eng. Chem., Vol. 40 nr 7, lipiec 48, s. 1243—53, 4 fot., 3 wykr., 5 tabl., 69 ref.

Przedłużane magazynowanie zmniejsza własności spiekalne węgla kokсового. Koks z węgla, który leżał długo na składzie, jest mniej wytrzymały. Zwiększa się jego pozorny ciężar właściwy, a zmniejsza się wychód smoły. Wpływ magazynowania na węgiel można określić na podstawie badań laboratoryjnych.

MT—a/o

461

- o—an WT 1 I 1111 PBG 4—49
W. J. Kramers & J. H. McKee. Suszenie węgla. The drying of coal. BCURA Mont. Bull. Vol. 12, nr 5, maj 48, s. 157—74, 5 rys., 2 wykr., 8 tabl., 46 ref.

Opisano procesy suszenia: mechaniczne (sita, odwirowanie), termiczne (suszarki wirujące, poziome

i pionowe) i pneumatyczne. Wyniki porównawcze rozmaitych metod, zużycie ciepła w zakładach suszenia termicznego. Proponowana nomenklatura rodzajów wilgoci zawartej w węglu. MT—a/o

463

o—cs WT 1 I 1115 PBG 4—49

B. G. Simák, Poprawka na wymianę ciepła z otoczeniem w oznaczeniach kalorymetrycznych. Oprava za vymenu tepla pri kalorimetrii paliv. Zpravy Ust. Ved. Vyzk. Uhli. Vol. 4, 1948, s. 239—54, 2 wykr., 3 tabl., 4 ref.

Autor proponuje modyfikację równania Regnault-Pfaundlera na obliczanie poprawki dla wymiany ciepła między kalorymetrem a otoczeniem. Nowy wzór pozwala na bardzo dokładne a jednocześnie łatwe obliczenie poprawki. Wyniki uzyskane z przeliczania wymiany ciepła według tego wzoru są identyczne z wynikami obliczonymi wg równania Regnault-Pfaundlera. Autor proponuje nomogram dla obliczania poprawki wg normy niemieckiej DIN-DVM 3716 a także wg zmodyfikowanego i oryginalnego równania Regnault-Pfaundlera. RP—a/o

463

o—cs WT 1 I 1115 PBG 4—49

E. Kucera, Notatka o zagadnieniu mieszania w pomiarach kalorymetrycznych. Poznamka k otazce michani pri spalovaci kalorimetrii. Zpravy Ust. Ved. Vyzk. Uhli. Vol. 4, 1948, s. 257—60, 1 rys., 3 ref.

Opisano rodzaje mieszadeł stosowanych w kalorymetrii. W pracy zajmowano się oznaczeniem ilości ciepła wydzielających się wskutek mieszadła w cieczy. Ilość ta wynosi dla większości mieszadeł 0,6 cal i nie ma żadnego znaczenia praktycznego. Dla ścisłych pomiarów należy jednak przestrzegać równomierności obrotów mieszadła. RP—a/o

464

o—pl WT 1 I 402 PBG 4—49

W. Budryk, Wyniki działania płuczek i wialni w świetle teorii. Przegl. Gór. Vol. 5 (36) nr 9, wrzes. 49, s. 871—87, 8 rys., 4 tabl.

Autor charakteryzuje następujące sposoby wzbogacania węgla: a) wzbogacanie w cieczach ciężkich, b) różnego rodzaju płuczki, stoły koncentracyjne i wialnie, c) separatory, d) procesy flotacyjne, e) przesiewanie przez sita. Stwierdza, że najlepsze wyniki w warunkach laboratoryjnych otrzymuje się przy rozdziale węgla w cieczach ciężkich. Krzywe wzbogacalności przyjąć można przy rozdziale w cieczach ciężkich w warunkach laboratoryjnych jako pewnego rodzaju ideał do którego należy dążyć przy przeróbce. Płuczki i wialnie rozdzielają węgiel wg ciężarów właściwych, ale bardzo wielką rolę odgrywają wielkość i kształt ziaren. Dokładność wzbogacania tym systemem jest znacznie mniejsza aniżeli w poprzednim wypadku. TA—a/o

465

o—an WT 1 I 402 PBG 4—49

Płuczka Crookhall. Crookhall washery. Colliery Engng. Vol. 25, nr 295, wrzes. 48, s. 307—11, 5 fot., 2 rys.

Opis płuczki wzbogacającej 10.000 ton tygodniowo surowego węgla koksowego na jedną zmianę. MT—a/o

466

o—an WT 1 I 6 PBG 4—49

M. G. Driessen, Ostatnie osiągnięcia przy wzbogacaniu węgla. Recent developments in coal washing. Trans. Fuel Econ. Confer. Haga 1947 Sect. A2, Paper nr 6, s. 462—81, 3 fot., 5 rys., 4 wykr., 16 ref. London 1948, Lund Humphries & Co. Ltd, 89.

Opis nowoczesnych procesów wzbogacania węgla przy którym uzyskać można wyniki zbliżone do teoretycznych. Podkreślono konieczność oddzielania węgla o wysokiej zawartości siarki i popiołu we frakcjach mało różniących się ciężarem właściwym. Podano opis nowego hydrocyklonu wzbogacającego miał węglowy w cieczach ciężkich przy zastosowaniu siły odśrodkowej zamiast ciężaru właściwego. MT—a/o

467

o—an WT 1 I 60 PBG 4—49

R. Gibson & M. I. Plant, Wzbogacanie węgla koksującego. Cleaning of coking coal. Colliery Guard. Vol. 176, nr 4549, 19 mar. 48, s. 405—06, 1 rys.

Opis nowej instalacji płuczki w cieczach ciężkich przy koksowni Ridley-Sholes w Derwenthaugh. Instalacja ta obejmuje sita wibrujące oddzielające wody płuczkowe od węgla. Przerabia 30 ton/godz węgla od 0,5 do 12 mm. MT—a/o

468

o—fr WT 1 I 622 PBG 4—49

M. L. Beauxis, Uwagi o krzywych rozdziału w płuczce węgla. Note sur les courbes de repartition dans le lavage des charbons. Rev. Industr. Min. nr 545. czerw. 49, s. 327—31, 7 wykr.

Analiza krzywych rozdziału, wady obecnie przyjętych teorii, nowy sposób przedstawienia zjawiska rozdziału. JZ—a/o

469

o—rs WT 1 I 6224 PBG 4—49

E. J. Premysłowa, Zdolność flotacyjna węgla ze złożeń w Gundierowo. Flotieruemost uglej Gunderowskogo mesterozdenija. Ugol, nr 11 (272), list. 48, s. 23, 1 rys. 4 tabl.

Przytoczono opis prób laboratoryjnych i półprzemysłowej wykonanych dla określenia przydatności wzbogacania pyłu węglowego o wymiarach 0—1 mm i o zawartości popiołu w granicach 17,23 — 34,03% za pomocą flotacji. Badania miały również na celu określenie reagentów najodpowiedniejszych, ich zużycia na tonę, dozowanie itp. EF—a/o

470

o—an WT 1 I 6224 PBG 4—49

C. W. H. Holmes, Uwagi na temat przeróbki węgla. Część II. Comments on coal preparation, Part II. Colliery Engng. Vol. 26, nr 306, sier. 49, s. 288—90.

Omówiono możliwości flotacji pianowej tańszej niż dotychczas przy użyciu odpowiednich odczynników. MT—a/o

471

o—rs WT 1 I 64 PBG 4—49

N. J. Małachowski, Ocena i klasyfikacja węgla pod względem wzbogacalności. Ob ocenke i klassifikacii uglej po obogatimosti. Ugol, nr 11 (272) list. 48, s. 21—22.

Autor analizuje różne wzory określające zdolność węgla co do ich wzbogacania i daje krytyczną ocenę tych wzorów. EF—a/o

472

o—rs WT 1 I 77 PBG 4—49

G. I. Prejgerzon. **Racjonalizacja gospodarki mułami w płuczkach węglowych.** Puti racjonalizacji szlamowego chozajstwa uglemoek. Ugol. nr 11 (272) list. 48, s. 16—21, 2 rys., 1 wykr., 2 tabl., 4 ref.

Autor podchodzi do zagadnienia z punktu widzenia gospodarki wodą płuczkową i racjonalizacji osadzania szlamu. Oddzielne klarowanie wód szlamowych otrzymanych przy płukaniu ziarna grubego, ziarna drobnego i z flotacji lepiej zastąpić centralnym wspólnym klarowaniem wszystkich tych wód. Wskazane są miejsca w płucze, w których należy uskutecznić dopływ świeżej wody oraz miejsca gdzie należy zrzucić zaslamowaną wodę. Podane są ilości tej wody, jakie stale należy zrzucić z cyrkulacji w celu utrzymania stałej konsystencji wody. Przytoczono schemat płuczki dla węgla koksowych, w których autor uwzględnił zalecany sposób gospodarki mułami.

EF—a/o

WT 1 J — WYKORZYSTANIE PALIWI

473

o—an WT 1 J 0 PBG 4—49

N. L. Oivin, A. B. Lebedev, S. B. Tatistchev & J. L. Pekker. **Ekonomiczne zużycie lokalnych i nisko wartościowych paliw w siłowniach ZSRR.** Economical use of the main local and low-grade fuels at the electrical power plants in the USSR. Trans. Fuel Econ. Confer. Haga 1947. Sect. A5, Paper 5, s. 765—807. 16 rys., 7 wykr., 5 ref. London 1948, Lund Humphries & Co., Ltd, 80.

Problem racjonalnego spalania paliw lokalnych i niskowartościowych został całkowicie rozwiązany przez radzieckich inżynierów. Mimo dużych trudności technicznych pewnych zagadnień związanych z cechami węgla, jak mały procent części lotnych, duża zawartość wilgoci, wysoki procent popiołów, niski punkt topliwości popiołu, zawartości siarki itp. Rozwiązanie tego problemu pozwoliło na rozbudowę przemysłu energetycznego, wykorzystanie węgla brunatnego i torfu. Opis i dane dotyczą oryginalnych palenisk na torf konstrukcji radzieckiej. Wykorzystanie pyłu antracytowego. Dążenie i prace w kierunku udoskonalenia metod należytego wykorzystania wszelkiego paliwa.

MT—a/o

474

o—an WT 1 J 0 PBG 4—49

A. R. Eastcott. **Dziesięć lat doświadczeń nad spalaniem węgla brunatnego i odpadów.** Ten Years Experience Burning Lignite and Discarded Slack Coal. Power, Vol. 92, nr 5, maj 48, s. 76—79, 4 fot., 1 rys., 1 tabl.

Wyniki uzyskane w ciągu 10 lat w jednej z amerykańskich siłowni przy zastosowaniu kotłów o rusztach łańcuchowych na węgiel sproszkowany, węgiel brunatny, a nawet, w czasie wojny, na odpady. Opis urządzeń i dane odnoszące się do wydajności.

MT—a/o

475

o—an WT 1 J 0 PBG 4—49

I. McC. Stewart, J. R. Nicholson & H. P. Reinhach. **Spalanie surowego węgla brunatnego w paleniskach przemysłowych.** Use of raw brown coal on Industrial stokers. Trans. Fuel Econ. Confer. Haga 1947, Sect. C2, Paper nr 15, s. 1174—82. London 1948, Lund Humphries & Co., Ltd. 80.

Jedną z wielkich siłowni w Stanie Victoria spala z powodzeniem od wielu lat węgiel brunatny o za-

wartości wilgoci 65%. W ostatnich latach brak węgla czarnego skłonił przedsiębiorców do użycia podobnych paliw w małych paleniskach przemysłowych nie wytwarzających więcej niż 9000 kg pary na godzinę. Podano opis palenisk i rusztów oraz uzyskane wyniki.

MT—a/o

476

o—an WT 1 J 0 PBG 4—49

F. C. Ashen. **Problem właściwego wykorzystania paliw w dużym zakładzie.** Practical Aspects of Fuel Utilisation in Large Works. J. Inst. Fuel, Vol. 22, nr 127, sierp. 49, s. 313—20.

Analiza danych odnośnie zużycia paliw w pewnej grupie zakładów hutniczych. Wobec różnorodności paliw stosowanych w różnych procesach autor porównuje koszty opalania przeliczając je na węgiel. Stoi na stanowisku, iż należy węgiel i koks zastąpić innymi paliwami (ropa, gaz, smoła kreozotowa). Wskazuje na oszczędności jakie uzyskać można z przestawienia różnych typów palenisk hutniczych opalanych koksem na opalenie gazem.

MT—a/o

WT 1 K — BEZPIECZEŃSTWO, NIESZCZĘŚLIWE WYPADKI, RATOWNICTWO

477

o—an WT 1 K 2 PBG 4—49

Wypadki w kopalniach. Accidents at mines. Iron Coal Trad Rev. Vol. 159, nr 4247, 5 sierp. 49, s. 374.

Sprawozdanie inspektorów kopalnianych zwraca uwagę na szereg wypadków śmiertelnych w kopalniach, których można by uniknąć stosując nieco przewidywania i ostrożności.

ZB—a/o

WT 1 L — ORGANIZACJA PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO.

478

o—an WT 1 L 2 PBG 4—49

Cienie brytyjskiego przemysłu węglowego. Casting shadows. Colliery Engng. Vol. 26, nr 307, wrzes. 49, s. 305—06.

Konieczność decentralizacji w brytyjskim przemyśle węglowym. N. C. B. winien ograniczyć swoją działalność do polityki finansowej łącznie z zagadnieniem pracy, cen węgla i pokrycia inwestycji, głównego planowania i badań naukowych. Dywizje należy znieść i rozszerzyć uprawnienia zjednoczeń (areas).

JZ—a/o

479

o—pl WT 1 L 4 PBG 4—49

O. Popowicz. **Podstawy typizacji klatek szybowych.** Przegl. Gór. Vol. 5, (36) nr 9, wrzes. 49, s. 938—43.

Autor omawia konstrukcję klatek szybowych uważając, że tylko zasadnicze elementy klatek mogą być znormalizowane. Objaśnia nowe konstrukcje zawieszek klatek, sposoby umocowania liny wyrównawczej, prowadnicy oraz najdrażliwszy problem przy budowie klatek jakimi są „łapadła“.

TA—a/o

480

o—an WT 1 L 4 PBG 4—49

Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna. International Standards Organisation. Iron Coal Trad Rev. Vol. 159, nr 4247, 5 sierp. 49, s. 364.

W Paryżu odbył się kongres normalizacyjny, który zajmował się szeregiem problemów normalizacyjnych w zakresie międzynarodowym. W szczególności omówiono tu szereg zagadnień dotyczących wszelkich metod spawania i ich normalizacji.

ZB—a/o

WT 1 M — RÓŻNE

481

o — an

WT 1 M 1

PBG 4—49

Kopalnia Maltby Main. Maltby Main colliery. Colliery Engng. Vol. 26, nr 307, wrzes. 49, s. 323—29, 11 fot., 4 rys.

Opis usprawnień przeprowadzonych na kopalni Maltby Main. Ściana długości 400 m w pokładzie Barnsley z urabianiem młotkami mechanicznymi z zastosowaniem podsadzki suchej. Transport oddziałowy taśmami i przewóz lokomotywami benzolowymi.

JZ—a/o

482

o — rs

WT 1 M 31

PBG 4—49

P. S. Brudno. Aktywizacja osiadania powierzchni terenu naruszonego wybijaniem pokładu w wyniku wznowienia na tym terenie działalności górniczej. K woprosu aktywizacji processa osedání powerchnosti pod wlijaním powtórnych podrabotok. Ugol. nr 11 (272), list. 48, s. 32—36, 6 rys., 1 wyk., 2 tabl.

Autor opisuje szkody górnicze powstałe w budynkach kopalnianych pomimo zostawienia pod nim przepisowego filara ochronnego. Badania wykazały, że kąt upadu 72° dla ścian filara, zalecony przepisami ochrony budynków jest zbyt duży. w wypadku gdy filar jest wyznaczony na terenie dawnych robót górniczych. W podanym wypadku kąt oddziaływania robót górniczych okazał się równym 50°, ponieważ górotwór naruszony bieżącym wybieraniem spowodował ruch starych zrobów powstałych przed 45 laty.

EF—a'o

483

o — pl

WT 1 M 32

PBG 4—49

W. Dukiet. Organizacja warsztatu naprawczego. Przegl. Gór. Vol. 5 (36), nr 9, wrzes. 49, s. 904—13, 2 rys., 3 tabl.

Autor omawia charakterystykę warsztatu naprawczego, kładąc nacisk na zagadnienie organizacji i kontroli ze względu na różnorodność robót. Kierownictwo warsztatu powinno dążyć do stworzenia takich warunków pracy, by osiągnąć maksymalną wydajność. Zaleca konieczność kontroli, która by śledziła przebieg robót i wykonanie niezależnie od pracownika. Postawienie gospodarki warsztatowej na właściwym poziomie wymaga zwrócenia uwagi na następujące zagadnienia: 1. Sprzęt warsztatowy i narzędzia. 2. Personel zatrudniony i jego zarobki. 3. Gospodarka materiałowa. 4. Organizacja wewnętrzna warsztatu. Powyższe wymienione zagadnienia zdaniem autora całkowicie usprawnią działalność warsztatu naprawczego.

TA—a o

WT 2 — PRZERÓBKA CHEMICZNA

484

o pl

WT 20

PBG 4—49

J. Kostecki. Przetwórstwo węgla i jego możliwości rozwojowe. Życie Gosp. nr 18, 16—30, wrzes. 49, s. 752—53.

Przemysł koksowniczy powinien zwiększyć przeróbkę węgla (czarnego, brunatnego), torfu, łupków bitumicznych i drzewa na węglopochodne. Są one niezbędnym surowcem wyjściowym dla szeregu przemysłów. Zadania Komitetu Opiniodawczego dla Przemysłu Koksowniczego.

MT—a'o

485

o — cs

WT 2221

PBG 4—49

B. G. Simek & J. Ludmiła. Wpływ podciśnienia na wydajność koksowania lignitów. O vlivu podtlaku na výtěžky karbonisace uhli. Zpravy Ust. Vec. Vyz. Uhli. Vol. 4, 1948, s. 101—19, 5 tabl. 19 ref.

Przeprowadzono koksowanie typowych lignitów pod ciśnieniem 20, 90, 290 mm Hg. Zaobserwowano, że substancje huminowe lignitów nie tworzą w znaczącym stopniu smoły, podczas gdy wosk montanowy przedstylał w 94% podczas ogrzewania pod próżnią. Z maksymalnej wydajności smoły starano się obliczyć zawartość bituminów w lignitach. Scharakteryzowano lignity wg stosunku zawartości związków bitumicznych do huminowych w czystej substancji węglowej. Klasyfikacja ta zgadza się bardzo dobrze z ogólnie znanymi własnościami badanych lignitów.

RP—a'o

486

o — an

WT 2221

PBG 4—49

Prężność wydymania węgla w czasie koksowania. Coal Pressures During Carbonisation. Gas World. Vol. 129, nr 3358, 25 grudz. 48, s. 944—47/952, 3 fot., wg Pontypridd Test Plant Committee (Report).

Wyniki badań w piecu o jednej ścianie ruchomej. Opisano zmiany ciśnienia rozprężenia w czasie procesu koksowania, wpływ temperatury, szerokości komory karbonizacyjnej oraz związek, jaki istnieje pomiędzy ciśnieniem rozprężania węgla i kontrakcją koks. Podano mieszanki węgla o minimalnym ciśnieniu rozprężenia.

JN—a'o

487

o — an

WT 2221

PBG 4—49

W. A. Engelhart & W. H. Artenburn. Zużytkowanie odpadkowego koksiku w kopulakach. Burn waste coke in cupola. Am. Foundryman. Vol. 14, nr 5, 1948, s. 59—60, 5 fot.

Miał koksowy przepuszcza się przez walce celu otrzymania ziarna poniżej 1/4 cala. Jako lepsza dodaje się 5% cementu portlandzkiego i 1% wapna. Po dodaniu wystarczającej ilości wody prasuje się brykiety o wymiarach 3 1/2 x 4 3/4 x 7 3/4 cala. Uformowane brykiety poddaje się parowaniu pod ciśnieniem 250 funtów na cal². Trwałość brykietów wzrasta w miarę przedłużania czasu przechowywania. Stosowano 10—12 procentowy dodatek brykietów z koksiku w stosunku do ilości koksłu ładowanego do kopulaka, tzn. tyle, ile przeciętnie wynosi wychód koksiku przy produkcji koksłu. Otrzymano dobre wyniki przy próbach w skali technicznej.

JN—a'o

488

o — pl

WT 22212

PBG 4—49

Uruchomienie nowych pieców koksowych. New coke ovens started up. Iron Coal Trad. Rev. Vol. 159, nr 4247, 5 sier. 49, s. 380, 1 fot.

Coppe Company w Walii podjęła rozbudowę istniejących baterii koksowych stosując najbardziej nowoczesne metody.

ZB—a'o

489

o — rn

WT 22213

PBG 4—49

E. R. Arnold. Gęstość masy ziarna koksłu. The lump density of coke. Inst. Fuel. Vol. 22, nr 122, wrzes. 48, s. 24—31, 3 fot., 8 tabl., 47 ref.

Rozważany jest teoretyczny stopień gęstości masy ziarna ciał porowatych i nowa znormalizowana metoda dla użytku laboratoriów przemysłowych do określenia tego stopnia.

HZ—a'o

490 o—rs WT 22213 PBG 4—49

B. A. Onusajtis & N. P. Jurewskaja. Luminescencyjna metoda oznaczania szczelinowatości koksu. Luminiscenčnýj metod opredelenija treszczinowatosti koksa. Zaw. Łab. Vol. 15, nr 8, sierp. 49, 955—56, 1 rys.

Ukrytą szczelinowatość koksu wykrywa się nasycając badany kawałek roztworem antracenu w benzenie. Następnie, po wysuszeniu i pokryciu powierzchni kredą, kruszy się badany kawałek i przełamuje światłą lampą o promieniach ultrafioletowych, co powoduje luminescencję mikroszczelinek. Przez odrysowanie względnie odfotografowanie na każdym przełomie siatki mikroszczelinek można otrzymać schemat przestrzenny szczelinowatości. JS—a/o

491 o—an WT 22213 PBG 4—49

W. Hersche. Suche gaszenie koksu w koksowniach i gazowniach. The dry cooling of coke at coke ovens and gasworks. Trans. Fuel Econ. Confer. Haga 1947, Sect. A4, Paper nr 2, s. 621—32, 3 rys., 2 wykr. London 1948, Lund Humphries & Co., Ltd. 80.

Wykazano do jakiego stopnia możliwe jest wykorzystanie ciepła straconego przy gaszeniu koksu wodą. Opisano sposoby suchego gaszenia i ich ekonomiczne korzyści. MT—a/o

492 o—rs WT 22213 PBG 4—49

N. A. Semenenko. Suche gaszenie koksu. Suchoje tuszenije koksa. Ek. n. Topl. nr 7, lipiec 49, s. 7. 3 rys., 2 tabl.

Ilość ciepła zawarta w wypychanym koksie o temperaturze 1050 — 1100°C stanowi około 50% ogólnego rozchodu ciepła na ogrzewanie pieców koksowniczych. Przy mokrym gaszeniu koksu ta ilość ciepła jest stracona. Autor omawia 2 systemy suchego gaszenia koksu: system bunkrowy i system komorowy, które pozwalają na zużytkowanie około 64,5% tych strat na wytworzenie użytecznej pary. Oba te systemy nie znajdują jednak szerokiego zastosowania z powodu zbyt skomplikowanej manipulacji a także trudności konstrukcyjno — technicznych i dużych nakładów inwestycyjnych. Jak dotąd brak zadowalającego rozwiązania tego ważnego problemu. JN—a/o

493 o—an WT 222141 PBG 4—49

J. F. Foster. Produkcja gazu wodnego z węgla sproszkowanego. Production of water gas from pulverised coal. Ing. Eng. Chem. Vol. 40, nr 4, kwiec. 49, s. 386—92, 1 fot., 1 rys., 2 wykr., 5 tabl., 2 ref.

Węgiel i para przepływają przez rurę pionową ogrzewaną z zewnątrz. Wpływ szybkości przepływu węgla i pary, temperatury i przekroju rury. Wzór empiryczny określający produkcję gazu jako funkcję tych czynników. Zbyt wysokie koszty inwestycyjne tego przedsięwzięcia stoją na przeszkodzie rozwinięcia tego procesu na skalę przemysłową. MT—a/o

494 o—cs WT 22215 PBG 4—49

F. Perna & J. Pelcik. O metodzie angielskiej oznaczania naftalenu w smołach. O anglické generalní metodě stanovění naftalenu v dehtech. Palivo a Voda. Vol. 29, nr 3, mar. 49, s. 66—68, 3 tabl., 2 ref.

Z kolby z nasadką kolumnową oddestylowuje się frakcję smoły wrzącą w 170—300°C, którą waży się po schłodzeniu. Ilość smoły pobierana do oznaczenia — 200

do 300 g. Z wyciętej frakcji smoły pobiera się do oznaczania 25 cm³ i rozpuszcza w acetonie. Roztwór wkrapla się do 300 cm³ 0,47 n/10 kwasu pikrynowego, po czym odsąca się osad pikrynianów na tygielku Goocha. Po przemyciu osad rozpuszczano w chloroformie. Roztwór dzieli się na dwie części, pierwszą miareczkuje n/10 NaOH do zmiany reakcji papierka lakmusowego, drugą wlewa do zakorkowanej 150 cm³-owej butli. Podaje się do niej określoną ilość roztworu wg Wijsa, co najmniej tyle aby przereagowała najwyżej 1/5 chlorowca. Rozcieńczony wodą destylowaną roztwór zadaje się KJ i miareczkuje jod n/10 Na₂S₂O₃. Dla obliczeń przyjęto, że nienasycone związki wytrącone w formie pikrynianów mają tylko jedno wiązanie nienasycone. RP—a/o

495 o—cs WT 2222 PBG 4—49

B. Simek, J. Ludmila & J. Edinger. Wpływ ciśnienia na wydajność półkoksowania węgla. O vlivu tlaku na vytezki peceni uhli. Palivo a Voda. Vol. 29, nr 4, kwiec. 49, s. 97—100, 1 rys., 3 tabl., 4 ref.

Półkoksowano szereg węgla i ich składników petrograficznych w temperaturze 500°C i pod ciśnieniem od 20—1520 mm Hg. Próby prowadzono w aparacie opisanym w jednej z poprzednich prac autorów (patrz PBG 2—49, analiza nr 227). Dla uzyskania stałego ciśnienia podczas pomiarów, stosowano regulator rtęciowy opisany w analizowanej pracy. Rezultaty doświadczeń wykazują, że ciśnienie powoduje rozkład prasmóły, co zwiększa wydajność półkoksu i gazu. Dla porównania półkoksowano bituminy z węgla brunatnego. Straty wskutek rozkładu wyniosły dla ciśnienia 2 at — 22% smoły, w porównaniu z koksovaniem pod ciśnieniem 20 mm Hg. RP—a/o

496 o—cs WT 2222 b PBG 4—49

B. Simek & J. Ludmila. O możliwości otrzymywania grubokawałkowego półkoksu z węgla brunatnego. Moznost vyroby kusuveho polokoku z mosteckeho hnedeého uhli. Palivo a Voda. Vol. 29, nr 2, luty 49, s. 33—38, 7 tabl., 7 ref.

Starano się otrzymać grubokawałkowy półkoks przez suszenie węgla pod ciśnieniem i półkoksowanie go w stosunkowo niskich temperaturach. Studiując zmiany uziarnienia węgla podczas suszenia i półkoksowania zaobserwowano następujące fakty: suszenie ciśnieniowe daje lepsze wydajności grubokawałkowego półkoksu niż w wypadku suszenia bezciśnieniowego. Węgiel gruboziarnisty kruszy się podczas suszenia w większym stopniu niż węgiel drobny. Opisane doświadczenia są częścią prac nad otrzymaniem grubokawałkowego półkoksu z węgla brunatnych. Badania te obejmują między innymi brykietowanie drobnoziarnistych węgla brunatnych czechosłowackich i obcych. Rezultaty doświadczeń zostaną opublikowane później. RP—a/o

497 o—cs WT 24 PBG 4—49

V. Prochazka. Próznomierz MC Leoda bez części kauczukowych. McLeoduv vakuumetr bez kaučukových hadic. Zpravy Ust. Vyz. Uhlí. Vol. 4, 1948, s. 371—73, 2 rys., 3 ref.

Opis zmodyfikowanego próznomierza Mc Leoda w kierunku usunięcia połączeń za pomocą węży kauczukowych. Przez części kauczukowe zachodzi bowiem dyfuzja powietrza do ewakuowanej części aparatu. Uniemożliwia to przeprowadzenie ścisłych pomiarów a także zanieczyszcza rtęć (środek wypełniający). Na opisanym aparacie osiągnięto całkowitą zgodność pomiarów, czego nie można było uzyskać na innych zmodyfikowanych aparatach Mc Leoda. RP—a/o

Wykaz tłumaczeń z czasopism zagranicznych wykonanych przez Oddział Dokumentacji GIPN

1. **D. T. Davis.** Piryty węglowe. Coal Pyrites. J. Inst. Fuel, Vol. 21, nr 121, sierp. 48, ss. 32.)*
2. **E. Rousseau.** Oznaczenie topliwosci popiołów paliw w atmosferze redukcyjnej. Détermination de la fusibilité des cendres de combustibles en atmosphère réductrice. Chem. & Industr. Vol. 60, nr 2, sierp. 48, ss. 14.
3. **Podziemna gazyfikacja węgla.** Underground Gasification of Coal. Colliery Guard. Vol. 177, nr 4584, 18 list. 48, ss. 2.
4. **Z. S. Bycl.** Ciśnienie i obudowa. Rock Pressure and roof support. Colliery Engng., wrzes., paźdz. 45, kwiec., czerw., sierp., paźdz. 46, ss. 50.
5. **H. G. Hague.** Wpływ mechanizacji na przeróbkę węgla. The Influence of Mechanization on Coal Preparation. Colliery Guard., Vol. 176, nr 4548, 12 mar. 48, ss. 20.
6. **M. H. Fies.** Eksperyment gazyfikacji podziemnej węgla w Gorgas Alabama. The Gorgas Alabama Experiment in Underground Gasification of Coal. Canad. Min. Metall. Bull., wrzes. 48, ss. 25.
7. **E. S. Grumell.** Struktura cen węgla i jej stosunek do przeróbki i wykorzystania. The Price Structure of Coal and its Relationship to Preparation and Utilisation. J. Inst. Fuel, Vol. 21, nr 118, luty 48, ss. 75.
8. **Sprawozdanie Komitetu Sortowniczego Węgla z sortownictwa brytyjskich węgli.** Report of the Coal grading Committee on the size grading of British Coals. lipiec 46, ss. 8.
9. **G. T. Bator.** Podziemna gazyfikacja węgla. Underground gasification of coal. Min. Congr. J. Vol. nr 5, maj 49, ss. 6.
10. **F. Spetl.** Nowe prądy w przeróbce mechanicznej węgla. Nowe smery v uhelne uprave. Banský Obzor. Vol. 2, nr 11, 1948, ss. 18.
11. **C. A. Seyler & W. J. Edwards.** Technika badań petrograficznych węgla. Technique of coal petrography. Fuel. Vol. 28, nr 6, czerw. 49, ss. 12.
12. **A. Czernow.** Nowe dane o geologii i tektonice zachodniego stoku podbiegunowego Urala. Nowye dannye po geologii i tektonike zapadnogo skłona pripolarnogo Urala. DAN SSSR. Vol. 61, nr 5, 11 sierp. 48, ss. 2.
13. **W. T. Palwelew.** Chłoność metanu za pomocą węgla aktywowanego przy wysokich ciśnieniach. Sorbcija metana aktywnym uglem pri wysokich dawlenijach. DAN SSSR. Vol. 62, nr 6, 21 paźdz. 48, ss. 3.
14. **B. S. Enensztejn.** Wyniki badań polowych oznaczenia pola elektrycznego w ziemi. Rezultaty polewych issledowanij stanowleniya elektriczeskogo pola w zemle. DAN SSSR. Vol. 67, nr 1, lipiec 49, ss. 3.
15. **S. J. Łopatin.** Przepust wyrobisk przewozowych. Propusknaja sposobnost' otkatocznych wyrobotok. Gorn. Żurn. Vol. 122, nr 5, maj 48, ss. 4.
16. **G. W. Iwanow-Smolenskij.** Sposób ustalenia liczby wozów w pociągu o trakeji elektrycznej na robotach odkrywkowych. Metod ustanowleniya czisła wagonow pojezdow elektrowoznoj otkatki na otkrytych wyrobotkach. Gorn. Żurn. Vol. 122, nr 2, luty 48, ss. 8.
17. **Działanie wysokiej temperatury i wilgoci w głębokich kopalniach.** Effects of heat and humidity in deep mines. Lancet, 23 lipiec 49, ss. 2.
18. **Projekt metody badania ścieralności węgla metodą młyna kulowego.** Tentative Method of Test for Grindability of coal by the Ball-Mill method. A. S. T. M. 1944 Book of Standarts. Part III, 1945, ss. 7.
19. **M. Thibault.** Wartościowe wykorzystanie wydobycia węgla francuskiego. La valorisation de la production française de charbon. L'Usine Nouvelle, nr 24, 16 czerw. 1949, ss. 7.
20. **E. Schjånberg.** Produkcja oleju łupkowego w Szwecji. Production of shale oil in Sweden. Trans. Fuel. Econ. Confer. Haga 47, Vol. 2, Sect. A3, Paper nr 4, ss. 5.
21. **Ch. H. Prien.** Pyroliza węgla i łupku. Pyrolysis of coal and shale. Ind. Engng. Chem. Vol. 40, nr 9, wrzes. 48, ss. 6.
22. **Rekonstrukcja kopalni Bold.** Reconstruction of Bold colliery. Colliery Engng. Vol. 26, nr 304, czerw. 49, ss. 2.
23. **A. Guyer.** Oddzielanie produktów mineralnych od organicznych przez flotację. Séparation des produits minéraux et organiques par flottage. Chim. & Industr. Vol. 62, nr 2, sierp. 49, ss. 17.
24. **L. W. Needham.** Wzbogacanie mialu węglowego. The cleaning of fine coal. Colliery Engng. Vol. 26, nr 303, maj 49, ss. 9.
25. **W. E. Rozenfeld, M. I. Krajsberg & B. N. Technenew.** Elektrowóz prądu zmiennego z silnikami kondensatorowymi. Rudnicznij elektrowoz peremennogo toka s kondensatoryjnymi dwigatełami. Elektriczn. nr 7, lipiec 49, ss. 13.
26. **D. S. Szrajber & E. K. Mołczanowa.** Metoda badań struktury stopów złożonych w mikroskopie elektrycznym. Metodika issledowanija struktury złożonych spławow w elektronnom mikroskope. Zaw. Łab. Vol. 15, nr 7, lipiec 49, ss. 5.
27. **M. M. Lifszyc & O. A. Minenko.** Przyspieszona metoda oznaczania siarki palnej w węglu, antracycie i koksie. Uskorennyj metod opredelenija gorjuczej sery w ugle, antracite i kokse. Zaw. Łab. Vol. 15, nr 8, sierp. 49, ss. 3.
28. **A. T. Czernyj & K. W. Podajnikowa.** Szybka metoda oznaczania siarki całkowitej w węglach i koksie. Ekspres-metod opredelenija obszcznej sery w uglach i kokse. Zaw. Łab. Vol. 15, nr 8, sierp. 49, ss. 2.
29. **B. A. Onusajtis & N. P. Jurewskaja.** Luminescencyjna metoda oznaczania szczelincowości koksu. Luminescentnyj metod opredelenia treszczinowatosti koksa. Zaw. Łab. Vol. 15, nr 8, sierp. 49, ss. 2.

*) Podane ilości stron odnoszą się do stron maszynopisu tłumaczenia.